
Maatregelenprogramma voor de Vlaamse delen van de internationale stroomgebiedsdistricten van de Schelde en de Maas

Achtergronddocument: Fiches per Europese Richtlijn

Inhoud

Inhoud	2
1. Zwemwaterrichtlijn	3
2. Vogelstandrichtlijn en habitatrichtlijn	6
3. Drinkwaterrichtlijn	10
4. Richtlijn zware ongevallen	13
5. Milieueffectrapportagerichtlijn	16
6. Zuiveringsslibrichtlijn	20
7. Richtlijn stedelijk afvalwater	22
8. Verordening betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen	26
9. Nitraatrichtlijn	29
10. Richtlijn industriële emissies (RIE)	41
11. Grondwaterrichtlijn	52
12. Richtlijn(en) Prioritaire stoffen	54
13. Richtlijn vaststelling van technische specificaties voor de chemische analyse en monitoring van de watertoestand	56
14. Richtlijn Duurzaam gebruik van pesticiden.	58
15. Richtlijn beleid ten aanzien van het mariene milieu	64
16. Richtlijn inzake verontreiniging vanaf schepen en invoering van sancties voor inbreuken	67

1. Zwemwaterrichtlijn

1.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>De zwemwaterrichtlijn (76/160/EEG) werd vervangen door de Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van Richtlijn 76/160/EEG.</p> <p>Datum: 15-02-2006 Publicatiedatum: 04-03-2006 Datum inwerkingtreding: 24-03-2006</p> <p><u>Omzetting in federale regelgeving:</u> Koninklijk besluit tot vaststelling van de zwemzones in de Noordzee. Datum: 30-07-1987 Publicatiedatum: 12-09-1987 Datum inwerkingtreding: 22-09-1987</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u> Besluit van de Vlaamse regering tot aanduiding van de oppervlaktewateren bestemd voor de productie van drinkwater categorie A1, A2 en A3, zwemwater, viswater en schelpdierwater. Datum: 08-12-1998 Publicatiedatum: 29-01-1999 Datum inwerkingtreding: 01-03-1999</p>	<p>De Europese reglementering waarop de Vlaamse gebaseerd is kwam er in 1976, met de 'oude' zwemwaterrichtlijn.</p> <p>De nieuwe zwemwaterrichtlijn (richtlijn 2006/7/EG betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit) trad in werking op 24 maart 2006. Ze bepaalt waar, hoe en wanneer we de zwemwaterkwaliteit moeten controleren en beoordelen; hoe de zwemwaterkwaliteit te beheren; hoe het publiek erover te informeren. Pas op 31 december 2014 wordt de oude richtlijn ingetrokken.</p> <p>Waar de oude richtlijn de nadruk legt op monitoring en toetsing aan de normen, legt de nieuwe richtlijn het accent op het beheer van de zwemwateren. Ze besteedt bijzondere aandacht aan de acties die moeten genomen worden wanneer de waterkwaliteit niet voldoet. Bovendien wijzigen de normen waaraan zwemwater moet beantwoorden. Hoewel er minder bacteriologische indicatoren gelden, zijn de toetsingsvoorwaarden strenger.. Verder brengt de zwemwaterrichtlijn een hele reeks nieuwe verplichtingen mee, zowel op het vlak van controle en beheer als op het vlak van communicatie en rapportering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Exploitanten zwem- en recreatievijvers - Kustgemeenten - Burger (baders, recreanten) - Overheid (VMM, Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)

<p>Daarnaast zijn bepalingen opgenomen in Titel I van het VLAREM (Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) en Titel II van het VLAREM (Besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne), namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> – de kwalificatie van badzones als hinderlijke inrichting (rubriek 32.8.2 indelingslijst Titel I van het VLAREM), – milieukwaliteitsnormen (artikel 2.3.3.1 en bijlage 2.3.3 Titel II van het VLAREM), – sectorale exploitatievoorwaarden (afdeling 5.32.9 Titel II van het VLAREM). 		
---	--	--

1.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
<p>Jaarlijks, voor aanvang van het badseizoen, aanwijzen zwemwateren en duur van het badseizoen. Dit gebeurt voor het eerst in 2008, rekening houdend met publieksparticipatie.</p>	<p>Sinds 2008 wordt jaarlijks een openbaar onderzoek gehouden over de onwerplijst van zwemwateren. Met de opmerkingen die hierbij verzameld worden, wordt rekening gehouden bij de opmaak van de definitieve lijst van zwemwateren die jaarlijks via ministerieel besluit wordt vastgesteld.</p>
<p>Opstellen en rapporteren aan de Europese Commissie van tijdschema controles voor badseizoen 2008.</p>	<p>Jaarlijks wordt de staalnamekalender vastgelegd voor de start van het badseizoen.</p>
<p>Opmaak van alle zwemwaterprofielen tegen 24 maart 2011 + actueel houden van de profielen</p> <ul style="list-style-type: none"> – met o.a. een beschrijving en beoordeling van de oorzaken van verontreiniging, – een beoordeling van de mogelijke ophoping van cyanobacteriën, macroalgen of fytoplankton, – indien er een risico is op kortstondige verontreiniging: info over de aard, frequentie, duur, oorzaken, beheersmaatregelen, tijdsschema voor het 	<p>Alle zwemwaterprofielen zijn opgemaakt en worden actueel gehouden.</p>

wegnemen ervan, ...	
<p>Voor elk als slecht ingedeeld zwemwater worden met ingang van het badseizoen volgend op dat van de indeling, de volgende maatregelen genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – er worden passende beheersmaatregelen genomen, waaronder een zwemverbod of negatief zwemadvies, teneinde de blootstelling van zwemmers aan verontreiniging te voorkomen, – de oorzaken en redenen van het niet bereiken van de aanvaardbare status worden geïdentificeerd, – er worden passende maatregelen genomen om de oorzaken van verontreiniging te voorkomen, – het publiek wordt d.m.v. een duidelijk en eenvoudig teken gewaarschuwd en voorgelicht over de oorzaken van de verontreiniging op basis van het zwemwaterprofiel genomen maatregelen. <p>Indien een zwemwater vijf opeenvolgende jaren als slecht ingedeeld is, wordt een permanent zwemverbod of een permanent negatief zwemadvies uitgebracht. Er kan evenwel beslist worden om voor het einde van de periode van vijf jaar een permanent zwemverbod in te stellen indien men van oordeel is dat de verwezenlijking van de kwaliteit aanvaardbaar onhaalbaar of onevenredig duur is.</p> <p>Indien een bepaald zwemwater verschillende jaren na elkaar 'slecht' scoort, dan zal – naargelang de bronnen van verontreiniging – een plan worden opgesteld om hieraan de verhelpen. De acties en maatregelen zullen worden voorgelegd aan de EU Com. Wanneer de waterkwaliteit gezondheidsbedreigend is, wordt een (advies tot) zwemverbod uitgevaardigd.</p>	<p>Er zijn in Vlaanderen geen zwemwateren die als slecht worden ingedeeld.</p>
<p>Vanaf badseizoen 2013: volgende info aan het publiek dient jaarlijks te worden verschaft, onder meer via internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – de lijst van de zwemwateren, – indeling + profielen, – informatie over oorzaken verontreiniging, – maatregelen, – risico's. 	<p>Alle nodige informatie hangt uit aan de zwemwateren. Aan de kust hangt deze informatie aan de reddersposten en aan de vijvers zijn speciale infokasten geplaatst.</p>

2. Vogelstandrichtlijn en habitatrichtlijn

2.1. Algemene beschrijving vogelstandrichtlijn

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand gewijzigd bij Richtlijn 81/854/EEG, Richtlijn 91/244/EEG, Richtlijn 94/24/EG, Richtlijn 97/49/EG en Verordening (CE) 806/2003.</p> <p>Datum: 02-04-1979 Publicatiedatum: 25-04-1979 Datum inwerkingtreding: 06-04-1979</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u> Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (genaamd Natuurdecreet). Datum: 21-10-1997 Publicatiedatum: 10-01-1998</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering tot aanwijzing van speciale beschermingszones in de zin van artikel 4 van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. Datum: 17-10-1988 Publicatiedatum: 29-10-1988</p> <p>Gewijzigd bij de besluiten van: 19 januari 1994 20 september 1996 23 juni 1998</p>	<p>De Europese richtlijn inzake het behoud van de vogelstand is op 6 april 1981 in werking getreden. De richtlijn heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en betreft de bescherming, het beheer en de regulering van deze soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan. De richtlijn is van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. De lidstaten zijn verplicht alle nodige maatregelen te nemen om de bedoelde vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen, in stand te houden of te herstellen.</p> <p>Voor de leefgebieden van de bedreigde en kwetsbare soorten vermeld in Bijlage I van de richtlijn moeten speciale beschermingsmaatregelen genomen worden opdat deze soorten daar waar zij nu voorkomen kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten. Voor de bescherming van deze soorten moeten de lidstaten Speciale Beschermingszones aanwijzen. Ten aanzien van de niet in Bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogels dienen soortgelijke maatregelen genomen te worden. Hierbij wordt speciale aandacht besteed aan wetlands en in het bijzonder aan wetlands van internationale betekenis.</p>	<p>Alle grondeigenaars van gebieden die zijn aangewezen als speciale beschermingszone (dit kan zijn landbouw, industrie en evt. particulieren).</p>

17 juli 2000 22 juli 2005		
------------------------------	--	--

2.2. Algemene beschrijving habitatrichtlijn

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna gewijzigd bij Richtlijn 97/62/EG en Verordening (EG) 1882/2003.</p> <p>Datum: 21-05-1992 Publicatiedatum: 22-07-1992 Datum inwerkingtreding: 10-06-1992</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u> Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (genaamd Natuurdecreet). Datum: 21-10-1997 Publicatiedatum: 10-01-1998</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones. Datum: 24-05-2002 Publicatiedatum: 17-08-2002</p> <p>Gewijzigd bij de besluiten van:</p>	<p>De Europese richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna is in werking getreden in juni 1994. Deze richtlijn heeft tot doel bij te dragen tot het waarborgen van de biologische diversiteit door het in standhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.</p> <p>Natuurlijke habitats zijn in de richtlijn gedefinieerd als land- of waterzones met bijzondere geografische, abiotische of biotische kenmerken, en die zowel natuurlijk als half-natuurlijk kunnen zijn. De te nemen maatregelen beogen de natuurlijke habitats en de wilde dier- en plantensoorten van communautair belang in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.</p> <p>Over het gehele grondgebied van de Europese Unie wordt een ecologisch netwerk van beschermde gebieden opgezet dat zal worden aangeduid als "Natura 2000". Dit netwerk, dat ook de onder de Vogelrichtlijn aangewezen beschermingszones zal omvatten, moet de betrokken habitats in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Dit betreft de habitats en soorten van communautair belang die zijn opgenomen in Bijlage I en II van de richtlijn. Allereerst dienen alle landen een nationale lijst op te stellen van gebieden met de habitattypen van Bijlage I en de soorten van Bijlage II. Aan de hand van deze nationale lijsten stelt de Europese Commissie, met instemming van de lidstaten, vervolgens voor elk van de zeven biogeografische regio's een lijst op van Gebieden van Communautair Belang. Nadat</p>	<p>Alle grondeigenaars van gebieden die zijn aangewezen als speciale beschermingszone (dit kan zijn landbouw, industrie en evt. particulieren)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - estuaria: datum 15/02/2008, publicatiedatum: 31/03/2008 - Grensmaas - Boterakker: datum 18/01/2013, publicatiedatum 4/02/2013 	<p>overeenstemming is bereikt over deze gebiedenlijsten (één voor elke biogeografische regio) zullen deze door de Europese Commissie worden vastgesteld. Vervolgens dienen de lidstaten de Gebieden van Communautair Belang binnen zes jaar als Speciale Beschermingszone aan te wijzen. Vlaanderen is gelegen in 2 van deze biogeografische regio's: de Atlantische en de Continentale. Voor deze 2 regio's werd de lijst van gebieden van communautair belang op 7 december 2004 door de Europese Commissie vastgesteld (Publicatieblad van de EU van 28 december 2004).</p>	
--	--	--

2.3. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijnen en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Vogelrichtlijn	
<p>Het instellen van beschermingszones, het voorzien in onderhoud en ruimtelijke ordening overeenkomstig de ecologische eisen van leefgebieden binnen en buiten de beschermingszones, het herstel of weer aanleggen van vernietigde biotopen en de aanleg van biotopen.</p>	<p>Natuurdecreet, hoofdstuk IV - Algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud.</p>
<p>Het aanwijzen van de meest geschikte gebieden als speciale beschermingszones voor de in bijlage I vermelde soorten en voor geregeld voorkomende trekvogels, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten in de geografische zee- en landzone waar deze richtlijn van toepassing is behoeven</p> <p>Ten aanzien van trekvogels wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de bescherming van watergebieden.</p>	<p>Natuurdecreet art. 36bis en aanwijzingsbesluiten</p> <p>In Vlaanderen werden 24 gebieden aangeduid als speciale beschermingszones in uitvoering van de Vogelrichtlijn. Hun totale oppervlakte bedraagt 98.243 ha.</p> <p>Het gewijzigde Natuurdecreet van 2002 voorziet in de verplichting om natuurrichtplannen op te stellen voor alle speciale beschermingszones.</p> <p>Een eerste reeks natuurrichtplannen (6) heeft de hele procedure doorlopen in 2008 – na evaluatie van de procedure en inhoudelijke benadering is een aangepaste werkwijze opgesteld in 2008 – op basis daarvan zal ook een verder plan van aanpak worden opgesteld. Vanaf 2008 gaat de aandacht in de eerste plaats naar de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen</p>

	die het kader aanleveren voor de opmaak van het natuurrichtplan.
Habitatrichtlijn	
<p>Het aanwijzen van speciale beschermingszones die onderdeel uitmaken van een coherent Europees ecologisch netwerk, Natura 2000 genaamd, dat de in bijlage I genoemde typen natuurlijke habitats en de habitats van in bijlage II genoemde soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding moet behouden of herstellen.</p> <p>[]</p>	<p>Natuurdecreet art. 36bis en aanwijzingsbesluiten.</p> <p>In Vlaanderen werden 38 gebieden aangeduid als speciale beschermingszones in uitvoering van de Habitatrichtlijn. Hun totale oppervlakte bedraagt 101.891 ha.</p> <p>Het gewijzigde Natuurdecreet van 2002 voorziet in de verplichting om natuurrichtplannen op te stellen voor alle speciale beschermingszones.</p> <p>Een eerste reeks natuurrichtplannen (6) heeft de hele procedure doorlopen in 2008 – na evaluatie van de procedure en inhoudelijke benadering is een aangepaste werkwijze opgesteld in 2008 – op basis daarvan zal ook een verder plan van aanpak worden opgesteld. Vanaf 2008 gaat de aandacht in de eerste plaats naar de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen die het kader aanleveren voor de opmaak van het natuurrichtplan.</p> <p>De aanwijzingsbesluiten van 23 april 2014.</p>
<p>Het treffen van instandhoudingsmaatregelen voor de speciale beschermingszones en van maatregelen om de achteruitgang van de kwaliteit van de habitats in deze beschermingszones te voorkomen.</p> <p>[]</p>	<p>Natuurdecreet art. 36ter.</p> <p>In deze context kan ook het verbod op het aanleggen van overstorten in speciale beschermingszones die zijn aangeduid voor een beschermde vissoort vernoemd worden (Maatregelenbesluit: Besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003, art. 5 (2)).</p>
<p>Het bevorderen van landschapselementen die van primair belang zijn voor de wilde flora en fauna, met name elementen met een lineaire en continue structuur (o.a. waterlopen met hun oevers) of met een verbindingsfunctie (o.a. vijvers).</p>	<p>Natuurdecreet, hoofdstuk IV - Algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud.</p>

3. Drinkwaterrichtlijn

3.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 80/778/EEG van de Raad van 15 juli 1980 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water, afgeschaft en vervangen door Richtlijn 98/83/EG van de Raad van 3 november 1998 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water.</p> <p>Datum: (15-07-1980) 03-11-1998 Publicatiedatum: (30-08-1980) 05-12-1998 Datum inwerkingtreding: (17-07-1980) 25-12-1998</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u> Decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending. Datum: 24-05-2002 – wijziging: 19-7-2013 Publicatiedatum: 23-07-2002 - wijziging: 28-08-2013 Datum inwerkingtreding: 23-07-2002 – wijziging: 7-09-2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie. Datum: 13-12-2002 Publicatiedatum: 28-01-2003 Datum inwerkingtreding: 07-02-2003</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het</p>	<p>Deze drinkwaterrichtlijn heeft betrekking op de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water en heeft tot doel de volksgezondheid te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van verontreiniging van voor menselijke consumptie bestemd water door ervoor te zorgen dat het gezond en schoon is (art. 1 en 2).</p> <p>De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat voor menselijke consumptie bestemd water gezond en schoon is (art. 4).</p> <p>In artikel 5 en bijlage 1 van de Richtlijn worden de kwaliteitseisen vastgesteld.</p> <p>Er zijn kwaliteitsnormen vastgesteld die moeten worden nageleefd wanneer water voor menselijke consumptie wordt geleverd. Deze normen betreffen een hele reeks 'parameters', d.w.z. de concentraties van bepaalde stoffen en organismen alsook andere eigenschappen. Voor fysisch-chemische en microbiologische parameters zijn er maximale toelaatbare concentraties (MTC) vastgelegd.</p> <p>De drinkwaterrichtlijn 98/83/EG moest de bestaande richtlijn 80/778/EEG uiterlijk eind december 2003 vervangen. De nieuwe richtlijn houdt, uit overwegingen in verband met de volksgezondheid, onder meer een aanzienlijke verscherping in van de norm voor lood.</p>	<p>Waterproducenten en – leveranciers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Drinkwatermaatschappijen - Titularissen van een eigen waterwinning

<p>besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie, wat betreft het opleggen van openbare dienstverplichtingen met betrekking tot risicobeheer, crisisbeheer en leveringszekerheid.</p> <p>Datum : 8 -11-2013 Publicatiedatum: 9-12-2013 Datum inwerkingtreding: 19-12-2013</p>	<p>Het decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending beoogt een duurzame watervoorziening en een duurzaam watergebruik.</p>	
---	--	--

3.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Algemeen: maatregelen om ervoor te zorgen dat voor menselijke consumptie bestemd water gezond en schoon is.	Decreet 24 mei 2002 / Besluit Vlaamse Regering 13 december 2002.
Vaststellen parameterwaarden.	Decreet 24 mei 2002 / Besluit Vlaamse Regering 13 december 2002.
Controleverplichting.	<p>Jaarlijks controleprogramma – bemonstering aan de kraan bij de abonnee – frequentie staalname cfr. bepalingen Besluit Vlaamse Regering 13 december 2002 - in uitvoering sinds 2003.</p> <p>Jaarlijkse opmaak en uitvoering van operationeel monitoringsprogramma dat afgestemd is op de verplichte risico-evaluatie- en risicobeheerstrategie – in uitvoering vanaf 2014.</p>
Rapporteringsverplichting.	Frequentie: 3-jaarlijks.
Waarborgen van de kwaliteit van behandeling, distributie, installatie en materialen.	<p>Besluit Vlaamse Regering 13 december 2002- aanpassing 8/11/2013: kwaliteitsborging van het productie- en distributieproces en het geleverde water door verzekering van nodige controle (zie terug) en de implementatie van een risico-evaluatie- en risicobeheerstrategie. – in uitvoering vanaf 2014.</p> <p>Besluit Vlaamse Regering 13 december 2002 – bijlage IV toegelaten toevoegsels voor de waterbehandeling.</p>

	Mbt materialen in contact met drinkwater – geen volledige implementatie van art 10 – afwachten European Acceptance Scheme standpunt EUCom.
--	--

4. Richtlijn zware ongevallen

4.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 96/82/EG van de Raad van 9 december 1996 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.</p> <p>Datum: 09-12-1996 Publicatiedatum: 14-01-1997 Datum inwerkingtreding: 03-02-1997</p> <p>Gewijzigd bij:</p> <p>Beschikking van de Commissie van 26/06/1998 inzake geharmoniseerde criteria voor vrijstellingen overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn 96/82/EG van de Raad betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.</p> <p>Datum: 26-06-1998 Publicatiedatum: 08-07-1998 Datum inwerkingtreding: 29-06-1998</p> <p>Richtlijn 2003/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2003.</p> <p>Datum: 16-12-2003 Publicatiedatum: 31-12-2003 Datum inwerkingtreding: 31-12-2003</p> <p><u>Omzetting in de Belgische rechtsorde:</u></p>	<p>In 1996 werd de Seveso I-richtlijn volledig vervangen door de Seveso II-richtlijn (96/82/EG). Daar waar de Seveso I-richtlijn vertrok van industriële activiteiten, is het toepassingsgebied van de Seveso II-richtlijn eerder gebaseerd op de aard en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen (ongeacht de activiteit). In vergelijking met de Seveso I-richtlijn betekende de Seveso II-richtlijn onder meer een uitbreiding van het aantal onderworpen bedrijven.</p> <p>De Seveso II-richtlijn handelt over de preventie van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn, en de beperking van de gevolgen van dergelijke ongevallen voor de mens en het leefmilieu, teneinde op een coherente en doeltreffende wijze hoge niveaus van bescherming te waarborgen binnen de gehele Europese Unie.</p> <p>Seveso-inrichtingen worden onderverdeeld in hogedrempelinrichtingen en lagedrempelinrichtingen. De aanduiding als hogedrempelinrichting of lagedrempelinrichting gebeurt op basis van de aard en de hoeveelheden gevaarlijke stoffen die in die inrichting aanwezig zijn.</p> <p>Voor een aantal met naam genoemde gevaarlijke stoffen enerzijds, en een aantal categorieën van gevaarlijke stoffen anderzijds, werden twee drempelwaarden bepaald: een hoge drempelwaarde en een lage drempelwaarde.</p> <p>Hogedrempelinrichtingen zijn inrichtingen waar gevaarlijke</p>	<p>Industrie</p>

<p>Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.</p> <p>Datum: 21-06-1999 Publicatiedatum: 16-06-2001</p> <p>Gewijzigd bij:</p> <p>Samenwerkingsakkoord van 01/06/2006. Datum: 01-06-2006 Publicatiedatum: 27-04-2007</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u></p> <p>Decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage. Datum: 18-12-2002 Publicatiedatum: 13-02-2003</p> <p>Gewijzigd bij:</p> <p>Decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en landbouw. Datum: 22-04-2005 Publicatiedatum: 13-05-2005</p> <p>Decreet houdende wijziging van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van artikel 36ter van het decreet van 21</p>	<p>stoffen aanwezig zijn in hoeveelheden die gelijk zijn aan of groter zijn dan de hoge drempelwaarde. Hierbij dient opgemerkt dat een inrichting die geen enkele hoge drempelwaarde overschrijdt, toch nog als hogedrempelinrichting kan aangeduid worden als gevolg van de sommatieregel.</p> <p>Omwille van de verplichting tot het opmaken van een veiligheidsrapport worden hogedrempelinrichtingen ook VR-plichtige inrichtingen of VR-inrichtingen genoemd. Op basis van Titel I van het VLAREM (artikel 8) moeten VR-inrichtingen in het kader van de milieuvergunningprocedure een veiligheidsrapport indienen.</p> <p>Tot 13/02/2003 regelde Titel I van het VLAREM de procedure omgevingsveiligheidsrapport. Sinds 13/02/2003, met het van kracht worden van het zogenaamde MER/VR-decreet, regelt het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM) de omgevingsveiligheidsrapportage.</p> <p>Lagedrempelinrichtingen zijn inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in hoeveelheden die gelijk zijn aan of groter zijn dan de lage drempelwaarde maar kleiner dan de hoge drempelwaarde. Hierbij dient opgemerkt dat, ook als geen enkele van de lage drempelwaarden wordt overschreden, de inrichting toch nog als lagedrempelinrichting kan aangeduid worden als gevolg van de sommatieregel.</p>	
--	---	--

<p>oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Datum: 27-04-2007 Publicatiedatum: 20-06-2007</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, in het bijzonder de bepalingen op vlak van de veiligheidsrapportage. Datum: 29-09-2000 Publicatiedatum: 22-05-2001</p>		
--	--	--

4.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Kennisgeving indienen (hogedrempelinrichtingen en lagedrempelinrichtingen).	Artikel 8 van het samenwerkingsakkoord.
Document opstellen waarin het preventiebeleid voor zware ongevallen beschreven wordt, en dit beleid actief voeren (lagedrempelinrichtingen).	Artikel 9 van het samenwerkingsakkoord.
Een preventiebeleid voeren en een veiligheidsbeheersysteem invoeren ter uitvoering van dit beleid (hogedrempelinrichtingen).	Artikel 10 van het samenwerkingsakkoord.
Veiligheidsrapport indienen (hogedrempelinrichtingen).	Artikel 12 van het samenwerkingsakkoord.
In het kader van de Vlaamse milieuvergunningsprocedure een omgevingsveiligheidsrapport (het OVR) indienen (hogedrempelinrichtingen).	Titel I van het VLAREM.

5. Milieueffectrapportagerichtlijn

5.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Gecodificeerde Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.</p> <p>Aanvullend voor plannen en programma's is de Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's.</p> <p>Datum: 27-06-2001</p> <p>Publicatiedatum: 21-07-2001</p> <p>Datum inwerkingtreding: 21-07-2001</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u></p> <p>MER/VR-decreet: Decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage.</p> <p>Datum: 18-12-2002</p> <p>Publicatiedatum: 13-02-2003</p> <p>Gewijzigd bij:</p> <p>Decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu</p>	<p>Milieueffectrapportage is een instrument om de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid te helpen realiseren, nl. het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen.</p> <p>Milieueffectrapportage is een juridisch-administratieve procedure die ervoor zorgt dat, voordat een activiteit of ingreep (projecten, beleidsvoornemens zoals plannen en programma's) plaatsvindt, de milieugevolgen ervan op een wetenschappelijk verantwoorde wijze worden bestudeerd, besproken en geëvalueerd.</p> <p>De achterliggende grondgedachte suggereert dat het beter is om de voor het milieu schadelijke activiteiten (plannen en projecten) vanaf een vroeg stadium in de besluitvorming te ondervangen en bij te sturen. Zo laat de milieueffectrapportage toe daadwerkelijk een preventief milieubeleid te voeren.</p> <p>Wie een plan met aanzienlijke milieueffecten wil opmaken, moet eerst deze milieueffecten en de eventuele alternatieven in kaart brengen. Door in de planfase reeds rekening te houden met mens en milieu, voorkomt men dat men in een vergevorderd stadium pas concludeert dat een specifiek project niet haalbaar is.</p> <p>In een milieueffectrapport wordt gerapporteerd over milieueffecten van een voorgenomen activiteit: de milieugevolgen voor mensen, planten, dieren, goederen, water, bodem, lucht, monumenten, de natuur en het</p>	<p>Industrie, landbouw, overheid (o.a. waterbeheerders), in zoverre het projecten betreft die aanzienlijke gevolgen voor het milieu kunnen hebben.</p> <p>Activiteiten die genoemd worden in bijlage I van de MER richtlijn (of bijlage I van het besluit van 2004)</p> <p>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raffinaderijen; - thermische centrales, kerncentrales; - opwerking bestraalde splijtstoffen,...; - hoogovenbedrijven; - installaties voor winning asbest; - geïntegreerde chemische installaties; - aanleg spoorlijnen, vliegvelden, autowegen, aanleg wegen vier of meer rijstroken; - waterwegen & havens, binnenscheepvaart > 1350

<p>en landbouw. Datum: 22-04-2005 Publicatiedatum: 13-05-2005</p> <p>Decreet houdende wijziging van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van artikel 36ter van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Datum: 27-04-2007 Publicatiedatum: 20-06-2007</p> <p>Uitvoeringsbesluiten:</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage . Datum: 10-12-2004 Publicatiedatum: 17-02-2005</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering betreffende de milieueffectrapportage van plannen en programma's. Datum: 12-10-2007 Publicatiedatum: 07-11-2007</p> <p>Omzendbrief: LNE/2007 van 1 december 2007: Milieueffectbeoordeling van plannen en programma's. Publicatiedatum: 17-12-2007</p> <p>De samenwerking tussen de gewesten wordt geregeld door het samenwerkingsakkoord 1994 tussen het</p>	<p>landschap. Gezien de doelstellingen van een MER dient er met o.a. volgende elementen duidelijk rekening te worden gehouden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijdelijke en permanente effecten dienen voor het voorgenomen project zoveel mogelijk op een kwantitatieve manier te worden aangetoond. - Alternatieven (vooral tracé-alternatieven) gegroeid in of gekend voor de MER-procesfase (aangereikt door de deskundigen, de administratie en de initiatiefnemer zelf) zoveel mogelijk beschrijven, ze mee opnemen in de effectvoorspelling of duidelijk motiveren waarom deze desnoods verworpen werden. - Effecten (ook de gevoelige zones) en milderende maatregelen duidelijk situeren (op kaart met een voor iedereen werkbare schaal) m.a.w. aangeven WAAR WELK effect optreedt en HOE GROOT dat effect is en duidelijk situeren WAAR best WELKE maatregelen genomen worden om de nadelige beoordeelde effecten te mildereren en desnoods HOE GROOT is het milderende effect. - Effecten van het voorgenomen project beoordelen, volgens vooraf bepaalde beoordelingscriteria, alsook deze van alle in het onderzoek mee opgenomen alternatieven met inbegrip van het volledig geremedieerd project. 	<p>ton;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeehandelshavens; - afvalverbrandingsinstallaties voor verbranding of chemische behandeling; - onttrekken of aanvullen grondwater > 10 miljoen m³/jaar; - overbrenging van water tussen stroomgebieden met min criteria i.f.v. het doel; - RWZIs > 150.000 IE; - Stuwdammen; - pijpleidingen; - installaties voor intensieve pluimvee of varkenshouderij; - fabricage papierpulp, papier; - steengroeven, dagbouw mijnen; - aanleg bovengrondse hoogspanning; - opslag aardolie, petrochemische of chemische producten > 200.000 ton. <p>Sectoren die genoemd worden in bijlage II van de MER richtlijn (of bijlage II en bijlage III van het besluit van 2004 :</p> <ul style="list-style-type: none"> - landbouw, bosbouw, aquacultuur; - extractieve bedrijven;
--	---	---

<p>Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitwisseling van informatie over projecten met gewestgrensoverschrijdende milieueffecten. Datum: 04-07-1994 Publicatiedatum: 11-08-1994</p> <p>regelgeving mbt project-mer screening: 1 MAART 2013. — Besluit van de Vlaamse Regering inzake de nadere regels van de project-m.e.r.-screening publicatie op 29 april 2012</p>		<ul style="list-style-type: none"> – energiebedrijven; – productie en verwerking van metalen; – minerale industrie; – chemische industrie; – voedingsindustrie; – textiel, leder, hout- en papierindustrie; – rubberverwerkende industrie; – Infrastructuurprojecten. <p>Sectoren die genoemd worden in Richtlijn 2001/42/EG (plannen & programma's):</p> <ul style="list-style-type: none"> – landbouw; – bosbouw; – visserij; – energie; – waterbeheer; – afvalstoffenbeheer; – telecommunicatie ; – toerisme ; – ruimtelijke ordening.
---	--	--

5.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Verzekeren dat een vergunning vereist is voor projecten die een aanzienlijk	Geïntegreerd in bestaande regelgeving (Titel I en Titel II van het VLAREM).

milieueffect kunnen hebben, onder meer gezien hun aard, omvang of ligging, en een beoordeling van hun effecten moet plaatsvinden alvorens een vergunning wordt verleend.	
Ervoor zorgen dat opdrachtgever de passende informatie verstrekt.	Geïntegreerd in bestaande regelgeving/MER procedure.
Zorgen dat, op verzoek van de opdrachtgever, advies uitgebracht wordt over de verstrekte informatie, voor dat de opdrachtgever een vergunning indient.	Geïntegreerd in bestaande regelgeving/MER procedure
Verzekeren dat de instanties die op grond van hun specifieke verantwoordelijkheden op milieugebied met het project te maken kunnen krijgen, de gelegenheid krijgen advies uit te brengen over de door de opdrachtgever verstrekte informatie en over de aanvraag om een vergunning.	Geïntegreerd in bestaande regelgeving/MER procedure

6. Zuiveringslibrichtlijn

6.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 86/278/EEG van de Raad van 12 juni 1986 betreffende de bescherming van het milieu, in het bijzonder de bodem, bij het gebruik van zuiveringslib in de landbouw.</p> <p>Datum: 12-06-1986 Publicatiedatum: 15-07-1986 Datum inwerkingtreding: 18-06-1986</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u> Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van het Vlaams Reglement inzake Afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA), meerdere malen gewijzigd. Datum: 05-12-2003 Publicatiedatum: 30-04-2004</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering houdende de algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Titel II van het VLAREM), meerdere malen gewijzigd. Datum: 01-06-1995 Publicatiedatum: 31-07-1995</p>	<p>Deze richtlijn heeft tot doel voorschriften te geven voor het gebruik van zuiveringslib in de landbouw, zodat nadelige gevolgen voor bodem, planten, dier en mens worden voorkomen, en tevens een juist gebruik van zuiveringslib wordt bevorderd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Landbouw - Voedingsmiddelenindustrie - Rioolwaterzuiveringssector

6.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Vaststellen van bindende grenswaarden in de bodem voor zware metalen.	VLAREMA bijlage 2.3.1.A en B: samenstellingsvoorwaarden maximum gehalten aan verontreinigde stoffen. VLAREMA bijlage 2.3.1.C: voorwaarden voor gebruik als meststof of bodemverbeterend middel, maximaal toelaatbare dosering aan verontreinigde stoffen.
Ervoor zorgen dat de vastgelegde grenswaarden in de bodem niet worden overschreden ten gevolge van het gebruik van slib; dit door het beperken van de toegepaste hoeveelheden.	Slib afkomstig van RWZI's is verboden in de landbouw.
Verplichte behandeling van het slib voor gebruik in de landbouw.	VLAREMA bijlage 2.3.1.D: specifieke voorwaarden voor gebruik van behandeld zuiveringsslib als meststof of bodemverbeterend middel.
In acht nemen van de nodige wachttijd na het toepassen van het slib.	VLAREMA art.5.3.2.4: het gebruik van behandeld zuiveringsslib is verboden op weideland dat wordt beweid of op velden voor de teelt van voedergewassen als die voedergewassen worden geoogst vóór het verstrijken van een wachtermijn van ten minste 6 weken.
Vaststellen van de eigenschappen van het slib en de gronden als basisinformatie naar de gebruiker toe.	Eigenschappen worden beschreven in de FOD-ontheffing (etiketteringsvereisten).

7. Richtlijn stedelijk afvalwater

7.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater gewijzigd bij Richtlijn 98/15/EG van 27 februari 1998.</p> <p>Datum: 21-05-1991</p> <p>Publicatiedatum: 30-05-1991</p> <p>Datum inwerkingtreding: 29-05-1991</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u></p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering houdende de algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Titel II van het VLAREM) (afdeling 5.3.1.), meerdere malen gewijzigd.</p> <p>Datum: 01-06-1995</p> <p>Publicatiedatum: 31-07-1995</p>	<p>De Richtlijn stedelijk afvalwater geeft aan dat tegen eind 1998 iedere agglomeratie in Vlaanderen vanaf 10.000 IE₆₀ aangesloten moet zijn op een collectief zuiveringssysteem met een vergaande zuivering (nutriëntverwijdering).</p> <p>Alle agglomeraties tussen 2000 en 10.000 IE₆₀ moeten tegen eind 2005 aangesloten zijn op collectieve zuivering voorzien van een secundaire zuiveringsstap.</p> <p>In de agglomeraties met minder dan 2.000 IE₆₀ dient het stedelijk afvalwater dat in opvangsystemen terechtkomt voor lozing aan een toereikende behandeling te worden onderworpen; correct gedimensioneerde en goed werkende septische putten kunnen aanvaard worden als toereikende behandeling.</p> <p>Gebieden buiten de agglomeraties, alsook in de agglomeraties met minder dan 2.000 IE maar zonder opvangsystemen vallen buiten de scope van de Richtlijn. Desondanks verwijst de Commissie in recente documenten over de principes van de Richtlijn (Clarification of concepts and terms under the UWWTD – versie 2.0 van 5-12-05) naar de algemene doelstelling van de Richtlijn, met name de bescherming van het milieu tegen de nadelige gevolgen van stedelijk afvalwater, om te benadrukken dat alle systemen voorkomend in deze gebieden minimaal ontworpen moeten zijn om de ontvangende waterlopen toe te staan de relevante kwaliteitsdoelstellingen te bereiken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Bevolking – Industrie

7.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

Aangezien het Vlaamse Gewest in zijn geheel werd aangeduid als kwetsbaar gebied, worden hier enkel die maatregelen opgesomd die van toepassing zijn op kwetsbare gebieden.

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering (referentiejaar 2006)</i>
<p>Het aanleggen van rioleringen ('opvangsystemen') in alle agglomeraties met meer dan 2.000 IE.</p>	<p>Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/2005 voor agglomeraties van 2.000 tot 10.000 IE en 31/12/1998 voor agglomeraties > 10.000 IE.</p> <p>Eind 2006 beschikten 94 van de 115 agglomeraties > 10.000 IE en 64 van de 82 agglomeraties van 2.000 tot 10.000 IE over een opvangsysteem dat in overeenstemming is met de richtlijn.</p> <p>Niettegenstaande de doelstelling van het Vlaamse Gewest om uiterlijk eind 2008 alle relevante collectoren uitgevoerd te hebben, lijkt het op dit ogenblik waarschijnlijk dat een beperkt aantal collectoren, omwille van diverse problemen in uitvoering, een latere realisatiedatum zullen kennen.</p>
<p>Het ontwerpen, bouwen en onderhouden van rioleringen overeenkomstig de beste technische kennis die geen overmatig hoge kosten veroorzaakt, met name ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volume en eigenschappen van het stedelijk afvalwater, - voorkoming van lekkages, - beperking van verontreiniging van de ontvangende wateren door overstorting van hemelwater. 	<p>Code van goede praktijk voor de aanleg van rioleringen (Omzendbrief van 31 juli 1996 met betrekking tot de vaststelling van de code van goede praktijk voor de aanleg van openbare riolen en individuele voorbehandelingsinstallaties).</p>
<p>Het bouwen van RWZIs met secundaire zuivering voor de behandeling van het stedelijk afvalwater afkomstig van agglomeraties met 2.000 tot 10.000 IE. De lozingen van deze RWZIs moeten voldoen aan een door de richtlijn opgelegde concentratienorm of een opgelegd verminderingspercentage voor de parameters BZV, CZV en ZS.</p>	<p>Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/2005.</p> <p>Eind 2006 was in 68 van de 82 agglomeraties van 2.000 tot 10.000 IE een RWZI (ontworpen voor het behalen van de door de richtlijn opgelegde concentratienorm of het opgelegde verminderingspercentage) operationeel.</p> <p>Tegen eind 2008 wordt verwacht dat dit aantal zal opgelopen zijn tot minimaal 73 installaties, voor de overige installaties wordt nog steeds alles in het werk gesteld om ook deze op zo kort mogelijke termijn te realiseren.</p>
<p>Het bouwen van RWZIs met nutriëntverwijdering voor de behandeling van het stedelijk afvalwater afkomstig van agglomeraties met meer dan 10.000 IE. De lozingen van deze RWZIs moeten voldoen aan een door de richtlijn opgelegde concentratienorm of een opgelegd verminderingspercentage voor de parameters BZV, CZV, ZS, N en P.</p>	<p>Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/1998.</p> <p>Eind 2006 was in 107 van de 115 agglomeraties > 10.000 IE een RWZI operationeel. Er zijn er nog 5 in aanbouw, die alle uiterlijk tegen eind 2008 opgeleverd zullen zijn. Twee agglomeraties zijn aangesloten op de zuiveringsinstallaties van het Brusselse Hoofdsteljk Gewest, die beide</p>

	<p>operationeel zijn. Voor de RWZI Tervuren kan geen uitvoeringsdatum vooropgesteld worden vooraleer de juridische problemen rond deze RWZI opgelost zijn.</p> <p>Alle bestaande RWZIs > 10.000 IE waren eind 2006 uitgerust met nutriëntverwijdering en voldeden minimaal aan hetzij de opgelegde concentratienorm, hetzij het opgelegde verminderingspercentage. Ook de nog in aanbouw zijnde RWZI's zijn hiervoor ontworpen en worden verondersteld te zullen voldoen vanaf de ingebruikname.</p>
Het voorzien in een toereikende behandeling van het stedelijk afvalwater dat opgevangen wordt in rioleringen van agglomeraties met minder dan 2.000 IE.	<p>Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/2005.</p> <p>Volledig geïmplementeerd, zie verplichte installatie septische put of gelijkwaardige voorbehandeling in gebieden waar de riolering niet aangesloten zal worden op een RWZI (Titel II van het VLAREM, hoofdstuk 4.2).</p>
Het aan voorschriften en/of vergunningen onderwerpen van industrieel afvalwater dat geloosd wordt in de riolering en vervolgens gezuiverd wordt in een RWZI en het opleggen van een voorbehandeling van dit afvalwater indien nodig.	<p>Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/1993.</p> <p>Volledig geïmplementeerd, zie milieuvergunningenbeleid: algemene en sectorale lozingsvoorwaarden (Titel II van het VLAREM, hoofdstuk 4.2 en bijlage 5.3.2).</p>
Het zoveel mogelijk hergebruiken van gezuiverd afvalwater.	<p>Het "Grijswaterbesluit" (Besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 houdende het toekennen van een gewestbijdrage aan grijswaterleveranciers voor de uitbouw van grijswatercircuits ter bescherming van de kwetsbare watervoerende lagen) maakt het mogelijk om investeringswerken voor de verdeling van grijswater te subsidiëren. In een eerste project 'Proceswater voor de industrie in de regio Waregem' (bedoeld om de Sokkel te ontlasten) heeft de Vlaamse Regering 3,4 miljoen EUR toegekend voor de aanleg van een grijswatercircuit door VMW (de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening).</p>
Het aan voorschriften en/of vergunningen onderwerpen van de lozingen van RWZIs.	<p>Volledig geïmplementeerd, zie milieuvergunningenbeleid: sectorale milieuvoorwaarden (Titel II van het VLAREM, hoofdstuk 5.3).</p>
Het aan voorschriften en/of vergunningen onderwerpen van biologisch afbreekbare lozingen op oppervlaktewater afkomstig van bepaalde bedrijfstakken (vnl. voedingsindustrie) als deze lozingen minimaal 4.000 IE vertegenwoordigen.	<p>Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/2000.</p> <p>Volledig geïmplementeerd, zie milieuvergunningenbeleid: algemene en sectorale lozingsvoorwaarden (Titel II van het VLAREM, hoofdstuk 4.2 en bijlage 5.3.2).</p>

Het zoveel mogelijk hergebruiken van zuiveringsslib.	Aanwending van zuiveringsslib bij de productie van kunstklei voor de afdekking van stortplaatsen, coverbranding in elektriciteitscentrales of cementfabrieken en hergebruik in de landbouw (na bewerking). In 2004 vertegenwoordigden deze 3 vormen van hergebruik 71% van de nettoproductie. In uitvoering van het nieuwe Mestdecreet van 22 december 2006 zal aanwending van uit RWZI's afkomstig zuiveringsslib (ook na bewerking) in de landbouw niet meer toegestaan zijn.
Het aan voorschriften en/of vergunningen onderwerpen van de afvoer van zuiveringsslib afkomstig van RWZIs.	Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/1998. Geregeld door VLAREA (Besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1997 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en –beheer, meerdere malen gewijzigd).
Het beëindigen van de afvoer van slib naar oppervlaktewater.	Uitvoeringstermijn (opgelegd door de richtlijn) 31/12/1998. Volledig geïmplementeerd: verbod op storten en laten uitspoelen van zuiveringsslib, alsook verbod op storten vanaf schepen, door lozing via pijpleidingen of op andere wijze (Titel II van het VLAREM, artikel 5.3.1.4).
Controle op de goede werking van RWZIs volgens door de richtlijn opgelegde procedures.	Volledig geïmplementeerd, zie afvalwatermeetnet.
Controle op de afvoer van slib naar oppervlaktewater.	Er wordt in het Vlaamse Gewest geen slib gestort in oppervlaktewater of zee (dit is verboden door artikel 5.3.1.4. § 3 Titel II van het VLAREM).
Controle van de oppervlaktewateren die lozingen van RWZIs en biologisch afbreekbare lozingen afkomstig van bepaalde bedrijfstakken (ter grootte van min. 4.000 IE) ontvangen.	Volledig geïmplementeerd, zie oppervlaktewatermeetnet.

8. Verordening betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen

8.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad Datum: 21-10-2009 Publicatiedatum: 24-11-2009 Datum inwerkingtreding: 14-06-2011</p> <p><u>Omzetting in federale regelgeving:</u> Koninklijk besluit betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik. Datum: 28-02-1994 Publicatiedatum: 11-05-1994 Datum inwerkingtreding: 21-05-1994</p> <p>Diverse malen gewijzigd.</p>	<p>Richtlijn 91/414/EEG had tot doel de evaluatieprocedure en het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen in de landen van de Europese Unie te harmoniseren. Sindsdien oordeelt de Europese Commissie, op advies van het 'Permanent Comité voor de Voedselketen en de Diergezondheid', over het al dan niet toelaten van oude werkzame stoffen en nieuwe werkzame stoffen in de lidstaten van de Europese Unie. De toegelaten werkzame stoffen werden opgenomen in bijlage I van de richtlijn tezamen met hun karakteristieke eigenschappen (zuiverheidsgraad, maximale gehalte aan onzuiverheden) en de eventuele beperkingen op het gebruik.</p> <p>De richtlijn 91/414/EEG voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, werd vervangen door de Verordening (EG) 1107/2009. Een bepaling ervan verduidelijkt dat volgens een specifieke procedure een verordening wordt vastgesteld met de lijst van werkzame stoffen die in bijlage I bij Richtlijn 91/414/EEG is opgenomen. Deze stoffen worden geacht krachtens deze verordening te zijn goedgekeurd.</p> <p>De belangrijkste verschillen met de richtlijn 91/414/EEG die voortvloeien uit de Verordening zijn de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het vaststellen van positieve lijsten en een goedkeuringsprocedure op EU niveau van allerhande hulpstoffen –naast de reeds bestaande procedure voor werkzame stoffen– die in gewasbeschermingsmiddelen mogen worden opgenomen. - Het onderscheiden tussen laag, normaal en hoog risico stoffen en daaraan rechtsgevolgen verbinden voor de 	<ul style="list-style-type: none"> - Industrie (producenten van gewasbeschermingsmiddelen) - Landbouw

	<p>duur van de toelating van middelen op basis van die stoffen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Middelen die niet op de markt worden gebracht als gewasbeschermingsmiddel, maar wel een zodanige (bij-)werking hebben, mogen niet als zodanig worden gebruikt, tenzij zij zijn goedgekeurd door de Europese Commissie als basisstof. - De Unie wordt in verband met de beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen opgedeeld in 3 zones, waarbinnen de omstandigheden op het gebied van klimaat, milieu en landbouw als vergelijkbaar worden beschouwd. - De mogelijkheid van een zonale beoordeling door 1 lidstaat, die namens meerdere lidstaten in de zone de voorgescreven beoordeling uitvoert en een besluit neemt omtrent toelating, dat in beginsel ook de andere lidstaten waar een aanvraag is ingediend, bindt. - De niet-beoordelende lidstaten hebben wel de mogelijkheid andere gebruiksvoorschriften te stellen in verband met hun nationale landbouw of milieu omstandigheden. - Voor daartoe aangewezen hoog risicostoffen gaat de verplichting gelden ten minste eenmaal tijdens de toelatingsduur te onderzoeken of er geen alternatieve middelen op de markt zijn op basis van andere (niet hoog-risico) werkzame stoffen. Een positief antwoord vormt reden de toelating niet te verlengen of te beëindigen. - Voor de goedkeuring van laag risicostoffen en middelen op basis van die stoffen gaan daarentegen juist langere goedkeurings- en toelatingstermijnen gelden en dus meer zekerheid voor de fabrikant en de gebruiker. - Het overgangsrecht van de verordening voorziet onder andere in een verlengde toepassing van de richtlijn 91/414/EEG voor bepaalde werkzame stoffen die voor 14 juni 2011 in de Europese goedkeuringsprocedure zijn gebracht en voor aanvragen tot toelating die aanhangig 	
--	--	--

	zijn op dat tijdstip (momenteel gaat het nog om een tiental aanvragen).	
--	---	--

8.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Verbod op het op de markt brengen van niet toegelaten producten.	
Registratieplicht van actieve stoffen door indiening van een lijvig dossier met onder meer ecotoxicologische testen van het product.	
Verbod op het gebruik en/of aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen die niet erkend zijn. Een bestrijdingsmiddel voor landbouwkundig gebruik dat een landbouwer wenst te verwerven, in bezit te houden of te gebruiken, moet vooraf erkend of toegelaten zijn door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.	In voege.
Beschikken over een keuringsbewijs voor spuittoestellen.	In voege.

9. Nitraatrichtlijn

9.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Datum: 12-12-1991 Publicatiedatum: 31-12-1991 Datum inwerkingtreding: 19-12-1993</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u></p> <p>Decreet houdende de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (genaamd mestdecreet). Datum: 22-12-2006 Publicatiedatum: 29-12-2006 Datum inwerkingtreding: 01-01-2007</p> <p>Decreet houdende wijzigingen van het Mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 06-05-2011 Publicatiedatum: 13-05-2011 Datum inwerkingtreding: 01-01- 2011, 13-05-2011, 01-01-2012, 01-01-2013 en 15-11-2013</p> <p>Voor een volledig en actueel overzicht van de wijzigingen aan het Mestdecreet:</p>	<p>De Nitraatrichtlijn heeft als doel de waterverontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen te verminderen en verdere verontreiniging te voorkomen.</p> <p>De Nitraatrichtlijn bepaalt dat de lidstaten kwetsbare wateren en kwetsbare zones dienen af te bakenen. Sinds 2007 is het ganse Vlaamse grondgebied afgebakend als kwetsbare zone waardoor het actieprogramma dat door de Richtlijn opgelegd wordt, in het hele Vlaamse Gewest toegepast wordt.</p> <p>In uitvoering van de Nitraatrichtlijn stelt Vlaanderen om de vier jaar een nieuw actieprogramma op waarin de verschillende maatregelen vastgelegd zijn om de verontreiniging van oppervlakte- en grondwater door nutriënten en eutrofiëring tegen te gaan. Momenteel loopt het vierde actieprogramma voor de periode 2011-2014.</p> <p>Omdat Vlaanderen niet snel genoeg vooruitgang boekt in de verbetering van de waterkwaliteit, werkte Vlaanderen in overleg met Europa een verscherpt actieprogramma uit voor de periode 2011-2014. In dit actieprogramma zijn ambitieuze doelstellingen vastgelegd voor oppervlakte- en grondwaterkwaliteit, waarbij gestreefd wordt naar het bereiken van de doelstellingen binnen de opeenvolgende actieprogramma's voor de periodes 2011-2014 en 2015-2018. Om deze doelstellingen te realiseren is een verscherping van de maatregelen voorzien ten opzichte van het actieprogramma voor de periode 2007-2010.</p>	<p>Landbouw</p>

<p>http://www.vlm.be/algemeen/Regelgeving/Mestbank/Decreten</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Datum: 09-03-2007 Publicatiedatum: 27-04-2007 Datum inwerkingtreding: 27-04-2007 en 01-01-2007 (voor de artikelen 7,8,11,12,13 en 15) Gewijzigd bij: de besluiten van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2008, 30 april 2009, 10 september 2010, 15 juli 2011 en 25 januari 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 8, §3, en 13, §2 van het mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 07-09-2007 Publicatiedatum: 11-09-2007 Inwerkingtreding: 01-01-2007</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toewijzing, het gebruik en de overname van de nutriëntenemissierechten en betreffende de bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking. Datum: 07-09-2007 Publicatiedatum en inwerkingtreding: 31-10-2007 Gewijzigd bij: de besluiten van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 en 14 februari 2014</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere bepalingen aangaande de inventarisatie van gegevens in</p>	<p>De belangrijkste maatregelen van het actieprogramma voor de periode 2011-2014 zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) stikstofbestedingsnormen op maat van het gewas en bodemtype, waarbij het principe van evenwichtsbemesting voorop staat; (2) fosfaatbestedingsnormen met het oog op fosfaatonttrekking; (3) systeem van begeleidende maatregelen bij vaststelling van een te hoog nitraatresidu; (4) verstrengde opvolging van de bemesting. Het actieprogramma is vertaald in het decreet van 6 mei 2011 dat de aanpassingen aan het mestdecreet wettelijk vastlegt. <p>Op basis van een tussentijdse evaluatie van het vierde actieprogramma in 2013 werd de vooruitgang in de waterkwaliteit als onvoldoende in lijn met de vooropgestelde doelstellingen beschouwd. In 2014 werden dan ook de maatregelen bij overschrijding van het nitraatresidu aangescherpt zoals voorzien in het vierde actieprogramma. Hierdoor gelden er vanaf 2014 verscherpte maatregelen voor bedrijven in focusgebied met een perceel boven de 4de nitraatresidudrempelwaarde.</p> <p>In de loop van 2013 werden de voorbereidingen van het vijfde actieprogramma voor de periode 2015-2018 gestart. De Opvolgingscommissie Mestactieplan (OMAP), een overlegstructuur waarin landbouw- en milieuorganisaties, samen met de betrokken ambtenaren en deskundigen, vertegenwoordigd zijn, zal het huidige mestbeleid evalueren en waar nodig voorstellen tot bijsturing formuleren. Op basis van deze voorstellen worden in 2014 de onderhandelingen opgestart tussen Vlaanderen en Europa over de inhoud van het vijfde actieprogramma voor de periode 2015-2018.</p>	
---	--	--

<p>het kader van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Datum: 15-02-2008 Publicatie: 11-03-2008 Inwerkingtreding: 11-03-2008 en 01-01-2009 Gewijzigd bij: het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende nadere regels rond tuinbouw ter uitvoering van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Datum: 10-10-2008 Publicatie: 17-12-2008 Inwerkingtreding: 27-12-2008 en 01-09-2008 (voor de artikelen 2, 3, 4 en 16) Gewijzigd bij: het besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de mestverwerking. Datum: 10-10-2008 Publicatie: 19-12-2008 Inwerkingtreding: 01-01-2007 en 01-01-2009 (voor artikel 4) Gewijzigd bij: het besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de nadere regels inzake het nutriëntenbalansstelsel als vermeld in artikel 25 van het Mestdecreet.</p>		
---	--	--

<p>Datum: 03-04-2009 Publicatie: 09-06-2009 Inwerkingtreding: 01-01-2008 Gewijzigd bij: het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2011</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de inventarisatie, de kennisgeving, de aanvraag tot correctie en de oprichting en de werking van de Verificatiecommissie, vermeld in artikel 41bis van het mestdecreet van 22 december 2006, en betreffende wijziging van artikelen 13 en 33 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2008 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten en het toekennen van vergoedingen ter uitvoering van verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling.</p> <p>Datum: 30-04-2010 Publicatie: 19-05-2010 Inwerkingtreding: 01-01-2009</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de nitraatresiduwaarde en de risicogebieden, vermeld in artikel 14, § 2, en § 3, eerste lid, van het Mestdecreet van 22 december 2006, en tot oplegging van strengere verbodsbepalingen ter uitvoering van artikel 38 van het Mestdecreet van 22 december 2006, en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007 tot uitvoering van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen.</p> <p>Datum: 10-09-2010 Publicatie: 29-09-2010 Inwerkingtreding: 09-09-2010</p>		
---	--	--

<p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van laboratoria in het kader van het Mestdecreet. Datum: 14-01-2011 Publicatie: 21-02-2011 Inwerkingtreding: 03-03-2011 Gewijzigd bij: het besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van diverse bepalingen van het Mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 08-07-2011 Publicatie: 25-08-2011 Inwerkingtreding: 04-09-2011</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de voorwaarden tot het verkrijgen van een derogatie aan de bemestingsnormen als vermeld in artikel 13 van het Mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 08-07-2011 Publicatie: 31-08-2011 Inwerkingtreding: 01-01-2011 Gewijzigd bij: het besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de maatregelen bij een overschrijding van de nitraatresidudrempelwaarde, als vermeld in artikel 14 van het Mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 22-07-2011 Publicatie: 16-08-2011</p>		
---	--	--

<p>Inwerkingtreding: 26-08-2011 Gewijzigd bij: de besluiten van de Vlaamse Regering van 1 januari 2013 en 25 januari 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het uitstel en de opheffing en niet inning van superheffingen mestverwerking. Datum: 23-09-2011 Publicatie: 21-10-2011 Inwerkingtreding: 31-10-2011</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de nitraatresidudrempelwaarde, vermeld in artikel 14, § 1, tweede lid, van het Mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 10-02-2012 Publicatie: 02-03-2012 Inwerkingtreding: 01-10-2011 Gewijzigd bij: de besluiten van de Vlaamse Regering van 4 december 2012, 19 juli 2013 en 17 januari 2014</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de bemestingsadvies voor groenteteelten en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2008 betreffende nadere regels rond tuinbouw ter uitvoering van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen en van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 2011 betreffende de maatregelen bij een overschrijding van de nitraatresidudrempelwaarde, als vermeld in artikel 14 van het Mestdecreet van 22 december 2006, voor wat betreft de nadere regels rond de stikstofanalyse en het bijbehorende bemestingsadvies. Datum: 25-01-2013</p>		
---	--	--

<p>Publicatie: 19-02-2013 Inwerkingtreding: 01-01-2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de nadere regels voor het vervoer van meststoffen en houdende uitwerking van de uitzonderingen voor educatieve demonstraties en wetenschappelijke proefnemingen in het kader van het Mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 08-02-2013 Publicatie: 24-04-2013 Inwerkingtreding: 04-05-2013 en 01-01-2012 (voor artikel 41)</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering tot beoordeling van de vooruitgang van de waterkwaliteit in het kader van de tussentijdse evaluatie, vermeld in artikel 14, § 7, eerste lid, van het Mestdecreet van 22 december 2006, en tot wijziging van de kaart van de focusgebieden, opgenomen in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2012 tot bepaling van de nitraatresidudrempelwaarde, vermeld in artikel 14, § 1, tweede lid, van het Mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 17-01-2014 Publicatie: 23-01-2014 Inwerkingtreding: 01-01-2014</p> <p>Ministerieel besluit betreffende de afwijking op zandgronden, tot uitvoering van artikel 3, derde lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2007 tot uitvoering van artikelen 8, § 3, en 13, § 2, van het mestdecreet van 22 december 2006. Datum: 19-03-2009 Publicatie: 03-04-2009</p>		
--	--	--

<p>Inwerkingtreding: 01-01-2009</p> <p>Ministerieel besluit betreffende het vervoer van meststoffen. Datum: 30-06-2009 Publicatie: 04-08-2009 Inwerkingtreding: 14-08-2009</p> <p>Ministerieel besluit tot vaststelling van de monsternemingen en analyses, uitgevoerd in het kader van het Mestdecreet, waarvoor een aanmelding moet gebeuren via het door de Mestbank beschikbaar gesteld internetloket en tot bepaling van de nadere regels voor de aanmelding en het internetloket. Datum: 07-11-2012 Publicatie en inwerkingtreding: 20-11-2012</p>		
--	--	--

9.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

Sinds 2007 is het Vlaamse Gewest in zijn geheel aangeduid als kwetsbare zone. Het actieprogramma voor de periode 2011 – 2014 is van toepassing in het hele Vlaamse Gewest.

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
<p>De periodes waarin het op of in de bodem brengen van bepaalde soorten meststoffen verboden is.</p> <p>Door de aanpassing van de verbodsperiode mag dierlijke mest, andere meststoffen en kunstmest enkel nog gespreid worden tijdens de periode van 16 februari tot en met 31 augustus. Hierop zijn een aantal uitzonderingen voorzien, onder de voorwaarde dat er geen derogatie wordt toegepast. Een eerste uitzondering is voorzien voor dierlijke mest op akkers op zware</p>	<p>Opgenomen in het mestdecreet van 22 december 2006.</p> <p>De voorwaarden om aanzien te worden als mestsoort met een beperkte stikstofvrijstelling of met een lage stikstofinhoud zijn gespecificeerd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007 (gewijzigd door het</p>

<p>kleigronden (toegelaten van 16 februari tot en met 14 oktober), een tweede uitzondering voor stalmest en champost (toegelaten van 16 januari tot en met 14 november) en een derde uitzondering voor geattesteerde andere meststoffen of bewerkte dierlijke mest met trage N-vrijstelling of met lage N-inhoud (geen verbodsperiode).</p> <p>Vanaf 2011 zijn striktere regels ingevoerd voor het gebruik van vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen na het oogst van de hoofdteelt. Na de oogst van de hoofdteelt kan er enkel nog bemest worden met vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen als er (tijdig) een groente, nateelt of vanggewas ingezaaid wordt. In het geval dat er een vanggewas ingezaaid is na de oogst van de hoofdteelt, gelden er bovendien beperkingen op de bemestingsdosis die nog mag opgebracht worden na 31 juli en uiterlijk op 31 augustus. Voor akkers in de zware kleigronden gelden specifieke bepalingen.</p>	<p>Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2011).</p>
<p>De opslagcapaciteit voor dierlijke mest.</p> <p>Tegen eind 2011 is een opslagcapaciteit van 9 maanden vereist voor dieren die steeds op stal staan, 6 maanden voor dieren met buitenloop en 3 maanden voor stalmest.</p> <p>Glastuinbouwbedrijven dienen tegen begin 2011 over opvangcapaciteit voor 6 maanden spuistroom te beschikken of moeten kunnen aantonen dat deze stroom op voor het milieu onschuldige wijze verwijderd kan worden.</p> <p>Vanaf 15 november 2013 zal het enkel toegelaten zijn om vaste dierlijke mest op te slaan op landbouwgrond als aan een aantal voorwaarden is voldaan. Zo mag er maximaal gedurende 1 maand vóór het spreiden mest opgeslagen worden op de kopakker. Verder mag geen mest opgeslagen worden tijdens de winter, opslag mag enkel van 16 januari tot en met 14 november.</p>	<p>Opgenomen in het mestdecreet van 22 december 2006.</p> <p>De manier waarop de tuinbouwer moet bewijzen dat hij over voldoende opslagcapaciteit beschikt voor spuistroom of waarop hij de spuistroom die niet opgeslagen kan worden, zal verwijderen op een voor het leefmilieu onschadelijke wijze, is vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering 10 oktober 2008.</p>
<p>Beperking van het op of in de bodem brengen van meststoffen overeenkomstig de goede landbouwpraktijken.</p> <p>Vanaf 2011 zijn nieuwe bemestingsnormen ingevoerd. De stikstofbemestingsnormen zijn gedifferentieerd volgens gewas en bodemtype, waarbij het principe van evenwichtsbemesting voorop staat. Naast het systeem van totale stikstofnormen, is een nieuw systeem van werkzame stikstofnormen ingevoerd. Bemestingsnormen op basis van werkzame stikstof zijn het meest doelgericht om bij te dragen tot oordeelkundige bemesting. Vanaf 2011 zijn er gradueel dalende fosfaatbemestingsnormen vastgelegd met het oog op fosfaatonttrekking.</p>	<p>Opgenomen in het mestdecreet van 22 december 2006.</p> <p>De bemestingsadvisering voor groenteteelten is verder uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2013 + ministerieel besluit.</p>

Voor een groot aantal tuinbouwteelten is het vanaf 1 januari 2013 verplicht om gebruik te maken van bodemanalyses en bemestingsadviezen.

Bovenop de algemene bemestingsnormen zijn er een aantal gebiedsgerichte verscherpingen. Het blijft verboden meststoffen op te brengen op landbouwgrond gelegen in de beschermingszone type I van de grondwaterwingebieden. Op landbouwgronden gelegen in fosfaatverzadigde gebieden, is de bemesting beperkt tot 40 kg P₂O₅/ha. Vanaf 2012 geldt een nieuwe afbakening voor de fosfaatverzadigde gebieden (op basis van een kritische grenswaarde voor fosfaatverzadiging gedaald van 35 % i.p.v. 40 %). Omdat heel Vlaanderen als kwetsbare zone is aangeduid, geldt overal een maximale bemestingsnorm van 170 kg N/ha uit dierlijke mest. Een afwijking of derogatie op deze norm, zijnde een beperkte verhoging voor bepaalde teelten, is goedgekeurd door de Europese Commissie voor de periode 2011-2014 voor een aantal teelten/teeltcombinaties (gras, wintertarwe of triticale + niet-vlinderbloemig vanggewas, gras of snijrogge + maïs, en bieten). De maximale totale hoeveelheid bemesting uit N en P₂O₅ blijft constant.

Net zoals vroeger, moeten meststoffen op een emissiearme wijze op of in de bodem gebracht worden. Hiervan zijn bepaalde afwijkingen voorzien voor stalrest, champost, GFT- en groencompost, spuistroom en effluënten van mestverwerking die arm zijn aan ammoniakale stikstof). Voor het op of in de bodem brengen van meststoffen op steile hellingen zijn er specifieke bepalingen geformuleerd i.v.m. de aanwendingsmethode. Het is verboden meststoffen op of in de bodem te brengen op drassig, ondergelopen, bevroren of met sneeuw bedekt land. Het is verboden meststoffen op of in de bodem te brengen in een afstand van 5 tot 10 m tot een waterloop. Door middel van convenanten met de veevoedersector wordt de nutriënteninhoud van de voeders gereduceerd. Daarnaast is er ook een minimale mestverwerkingsplicht voor bedrijven met bedrijfsmatig mestoverschot van meer dan 5000 kg N, dat afhangt van de gemeentelijke productie van dierlijke N.

Het is de verantwoordelijkheid van de landbouwers om op maat van hun bedrijf de meest geschikte oplossing te zoeken in overeenstemming met de vereisten van het mestdecreet.

De totale nutriëntenproductie wordt onder controle gehouden door middel van de nutriëntenemissierechten. Enkel na bewezen mestverwerking is er mogelijkheid tot uitbreiding van de veestapel op bedrijfsniveau.

De voorwaarden voor het verkrijgen van een derogatie van de bemestingsnormen is verder uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2011.

<p>Nitraatresidu</p> <p>De oordeelkundige aanwending van meststoffen wordt gecontroleerd door middel van analyses van het nitraatresidu in de bodem in het najaar. De maatregelen bij een overschrijding van een bepaalde nitraatresiduwaarde zijn van die aard dat ze de landbouwer stimuleren om onder een bepaalde nitraatresiduwaarde te blijven.</p> <p>Vanaf 2011 gelden strengere nitraatresidudrempelwaarden die afhankelijk zijn van de teelt, het bodemtype en van de eventuele ligging van het perceel in focusgebied. Vanaf 2011 worden er focusgebieden afgebakend waar de waterkwaliteit onvoldoende is.</p> <p>Omdat de vooruitgang in de waterkwaliteit als onvoldoende in lijn met de vooropgestelde doelstellingen beschouwd werd bij de tussentijdse evaluatie in 2013, gelden er vanaf 2014 verscherpte maatregelen voor bedrijven met een perceel boven de 4de nitraatresidudrempelwaarde. Voor landbouwers met een overschrijding van deze drempelwaarde in focusgebied geldt een bemestingsverbod voor de percelen boven de 4de nitraatresidudrempelwaarde en een vermindering van het gebruik van dierlijke mest met 10 % (tot maximum 155 kg N/ha) op bedrijfsniveau.</p>	<p>Opgenomen in het mestdecreet van 22 december 2006.</p> <p>De maatregelen zijn uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 2011.</p> <p>De nitraatresidudrempelwaarden zijn vastgelegd via het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2012.</p> <p>De verstrengingen m.b.t. het nitraatresidu zijn vastgelegd via het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 januari 2014.</p>
<p>Andere maatregelen</p> <p>Landbouwers mogen niet meer dieren houden dan toegelaten op basis van hun nutriëntenemissierechten. De totale nutriëntenproductie wordt onder controle gehouden door middel van de nutriëntenemissierechten.</p> <p>Eind 2010 werd een convenant ondertekend met de veevoedersector voor de periode 2011-2014. Elk jaar wordt de lijst met erkende veevoederproducenten geactualiseerd. Het gebruik van voeders met een lagere nutriënteninhoud draagt bij tot minder mestproductie.</p> <p>Er geldt een mestverwerkingsplicht voor bedrijven met een bedrijfsmatig mestoverschot van meer dan 5000 kg N, dat afhangt van de gemeentelijke productie van dierlijke N. Een belangrijke impuls voor de mestverwerking werd gecreëerd door de invoer van uitbreidingsmogelijkheden voor individuele bedrijven na bewezen mestverwerking.</p> <p>Het is de verantwoordelijkheid van de landbouwers om op maat van hun bedrijf de meest geschikte oplossing te zoeken in overeenstemming met de vereisten van het mestdecreet. Dit wordt jaarlijks nagegaan via de berekening van de mestbalans.</p>	<p>Opgenomen in het mestdecreet van 22 december 2006</p> <p>Nadere regels voor het vervoer van meststoffen zijn uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 februari 2013.</p>

<p>Om de fraudegevoeligheid van de mesttransporten verder te reduceren, wordt het AGR-GPS-systeem (Automatische Gegevens Registratie – Global Positioning System) verplicht voor alle erkende mestvoerders. Voor plaatselijke transporten tussen bedrijven binnen dezelfde of naburige gemeenten, blijft het systeem van ‘burenregelingen’ bestaan. Ook bepaalde transporten tussen landbouwers en mestverwerkingsinstallaties kunnen vanaf 1 januari 2013 uitgevoerd worden met het systeem van burenregeling. Vanaf 1 januari 2013 worden een aantal verstrengingen ingevoerd om een betere opvolging van burenregelingen te garanderen.</p>	
--	--

10. Richtlijn industriële emissies (RIE)

10.1. Algemene beschrijving

Omzetting	Beschrijving	Betrokken sectoren
<p>Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)(herschikking)</p> <p>Datum: 24.11.2010 Publicatiedatum: 17.12.2010 Datum inwerkingtreding: 07.01.2011 Omzetting: 07.01.2013</p> <p>Rectificatie van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PB L 158 van 19.06.2012, blz. 25)</p> <p>Verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de Richtlijnen 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad (E-PRTR verordening genoemd).</p> <p>Datum: 18-01-2006 Publicatiedatum: 04-02-2006 Datum inwerkingtreding: 24-02-2006</p>	<p>De RIE (2010/75/EU) is een herschikking van Europese richtlijnen met diverse bepalingen inzake industriële verontreiniging. De integratie van verschillende richtlijnen in één richtlijn biedt een meer uniform toepasbaar instrument aan om de bescherming van mens en milieu in Europa te versterken. De reikwijdte van de nieuwe richtlijn is uitgebreid ten opzichte van de oorspronkelijke richtlijnen, met onder andere algemene en dwingende voorschriften.</p> <p>Volgende richtlijnen zijn in de RIE geïntegreerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> – GPBV – Richtlijn – Richtlijn Grote Stookinstallaties – VOS – Richtlijn – Afvalverbrandingsrichtlijn – 3 Titaandioxide Richtlijnen <p>De Richtlijn Industriële Emissies (RIE – 2010/75/EU) is in werking getreden op 7 januari 2011 en moet binnen de 2 jaar in de nationale wetgeving omgezet worden. De RIE vervangt de GPBV-richtlijn en de sectorale richtlijnen met ingang sinds 7 januari 2014. De bepalingen voor grote stookinstallaties (RIE, Hfdst. III) zijn pas vanaf 1 januari 2016 van kracht.</p> <p>De bepalingen inzake GPBV zijn voornamelijk opgenomen in hoofdstuk II van de richtlijn, voor het toepassingsgebied verwijst men naar de in bijlage I van de richtlijn genoemde activiteiten (GPBV-activiteiten). Het aantal categorieën van</p>	<p>De RIE is van toepassing op de industriële activiteiten met de hoogste kans op vervuiling, gedefinieerd in bijlage I van de richtlijn (=GPBV-activiteiten):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Industrie: energie-industrie, productie en verwerking van metalen, minerale industrie, chemische industrie, afvalbeheer, papier en kartonindustrie, productie van OSB, spaan- en vezelplaten, textiel en lederindustrie, voedingsbedrijven (o.a. slachterijen), installaties waarin organische oplosmiddelen worden gebruikt, conserveren van hout en bepaalde afvalwaterzuiveringsinstallaties – Veeteelt (intensieve pluimvee- of varkenshouderij)

<p>Rectificatie van Verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de Richtlijnen 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad (PB L 37 van 09.02.2007, blz. 10)</p> <p>Gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 596/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 (PBL 188 van 18.07.2009, blz.14)</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u></p> <p>De omzetting van de RIE werd uitgevoerd in het decreet van 25 mei 2012 tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging).</p> <p>Datum: 25.05.2012 Publicatiedatum: 28.06.2012</p> <p>De omzetting van de RIE werd voornamelijk uitgevoerd door het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2013 tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu houdende omzetting van Europese richtlijnen en andere diverse wijzigingen Datum: 07.06.2013 Publicatiedatum: 10.09.2013</p>	<p>GPBV-activiteiten in bijlage I en dus ook het toepassingsgebied van de richtlijn, is uitgebreid ten opzichte van de oorspronkelijke GPBV-richtlijn.</p> <p>Elke industriële installatie die activiteiten uitvoert die zijn vermeld in bijlage I van de richtlijn moet bepaalde fundamentele normen respecteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - preventieve maatregelen nemen tegen vervuiling; - de beste beschikbare technieken toepassen (BBT); - geen aanzienlijke vervuiling veroorzaken; - het afval op de minst vervuilende manier beperken, recycleren of elimineren; - de energie-efficiëntie maximaliseren; - ongevallen voorkomen en hun gevolgen beperken; - de locaties in hun oorspronkelijke staat herstellen wanneer de activiteiten worden beëindigd. <p>De industriële installaties moeten de BBT gebruiken, d.w.z. de meest doeltreffende technieken, om in hun geheel een hoge algemene mate van bescherming van de omgeving te bereiken, op zodanige schaal ontwikkeld dat de technieken, in economisch en technisch haalbare omstandigheden, in de betrokken industriële context kunnen worden toegepast. De Europese Commissie moet conclusies vastleggen over de BBT met daarin de emissiegehalten die verband houden met de BBT. Deze BBT-conclusies in de BREFs dienen als referentie voor de bepaling van vergunningsvoorwaarden.</p> <p>De klemtonen bij de herziening lagen op het behouden van de vergunningsplicht, het behouden van de publieke inspraak, het versterken van de toepassing BBT (o.a. door BBT-conclusies) en het belang van monitoring implementatie</p>	<p>De RIE bevat ook specifieke bepalingen voor de volgende installaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grote stookinstallaties (≥ 50 MW) - Afval(mee)verbrandingsinstallaties - Bepaalde installaties en activiteiten die gebruik maken van organische oplosmiddelen - Installaties die titaandioxide produceren <p>Deze richtlijn is niet van toepassing op activiteiten voor onderzoek en ontwikkeling noch op experimenten met nieuwe producten en processen.</p>
---	---	---

<p>In uitvoering van de E-PRTR verordening werd het Integraal Milieujaarverslag ingevoerd bij:</p> <p>Decreet tot wijziging van het decreet over het meedelen van milieu-informatie en tot opheffing van het systeem van de stilzwijgende milieuvergunning. Datum: 06-02-2004 Publicatiedatum: 20-02-2004</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering tot invoering van het integrale milieujaarverslag. Datum: 02-04-2004 Publicatiedatum: 04-06-2004</p>	<p>en handhaving om tot een hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel te bekomen. De belangrijkste wijzigingen van de RIE ten opzichte van de vroegere IPPC-richtlijn zijn terug te vinden op http://www.lne.be/themas/vergunningen/gpbv-ippc/rie-richtlijn-industriele-emissies</p> <p>Pollutant Release and Transfer Register (PRTR): De E-PRTR-verordening voorziet in het opstellen van een voor het publiek toegankelijk register met gegevens over de emissies naar lucht, water en bodem en de transfer van afval (Pollutant Release and Transfer Register – PRTR) op basis van door de lidstaten gerapporteerde gegevens, om het vroeger bestaande “EPER” te vervangen door een PRTR dat conform is aan het PRTR-protocol bij het Aarhus-verdrag. De E-PRTR verordening verplicht de Commissie om registers op te stellen. Het verplicht eveneens aan de bedrijven om te rapporteren aan de bevoegde overheid. De lidstaten rapporteren vervolgens aan de Commissie die de gegevens ter beschikking stelt van het publiek.</p> <p>In praktijk betekent dit voor Vlaanderen dat het Integraal Milieujaarverslag in 2007 specifiek werd uitgebreid om deze informatie bij de bedrijven op te vragen.</p>	
---	---	--

10.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
<p>Vergunning</p> <p>De vergunning moet de noodzakelijke maatregelen voorzien om de naleving te garanderen van de fundamentele plichten van de exploitant en de normen voor milieukwaliteit. Deze maatregelen bestaan ten minste uit:</p>	<p>De Richtlijn Industriële Emissies (2010/75/EU) werd voornamelijk omgezet in Titel I en Titel II van het VLAREM. Alle GPBV-inrichtingen worden ingedeeld in de eerste klasse en zijn in de VLAREM-indelingslijst gekarakteriseerd door de letter “X”. Tevens werd een nieuwe onderzoeksplicht toegevoegd in het VLAREBO.</p>

- grenswaarden voor de emissies van vervuilende stoffen;
- voorschriften die de bescherming van bodem, water en lucht garanderen;
- maatregelen voor toezicht op en beheer van afval;
- normen met betrekking tot de meetmethode voor emissies, de frequentie van de metingen en de evaluatieprocedure;
- een plicht om de bevoegde instantie op de hoogte te brengen, ten minste eenmaal per jaar, van de resultaten van het toezicht;
- normen inzake onderhoud van en toezicht op de bodem en het grondwater;
- maatregelen met betrekking tot uitzonderlijke omstandigheden (lekken, storingen, korte of definitieve stilleggingen, enz.);
- bepalingen om vervuiling op lange afstand of over de grenzen heen te minimaliseren;
- de voorwaarden die het mogelijk maken om de naleving van de emissiegrenswaarden te evalueren.

De vergunningsvoorwaarden worden geregeld getoetst en indien nodig bijgesteld. Binnen de 4 jaar na publicatie van de BBT-conclusies van de hoofdactiviteit van een installatie moeten alle vergunningsvoorwaarden getoetst, en indien noodzakelijk, geactualiseerd worden én moet de installatie voldoen aan de vergunningsvoorwaarden. Een toetsing en daaruit volgend, als dat noodzakelijk is, een wijziging of aanvulling van de vergunningsvoorwaarden, vindt in ten minste de volgende gevallen plaats :

1°de door de installatie veroorzaakte verontreiniging is van die aard dat de bestaande emissiegrenswaarden in de vergunning moeten worden gewijzigd of nieuwe emissiegrenswaarden moeten worden opgenomen;

2°de bedrijfsveiligheid van het proces of de activiteit vereist de toepassing van andere technieken;

3°er moet aan een nieuwe of herziene milieukwaliteitsnorm overeenkomstig artikel 30bis, § 4, worden voldaan.

De lidstaten moeten een systeem voor milieu-inspectie opzetten voor de

De algemene beginselen/fundamentele plichten van de exploitant zijn opgenomen in 43ter van Titel I van het VLAREM.

De vergunningsvoorwaarden bevatten de zaken vermeld in artikel 30bis, §2 van Titel I van het VLAREM.

De bepalingen in verband met het toetsen en bijstellen van de vergunningsvoorwaarden zijn opgenomen in artike 41bis van Titel I van het VLAREM. Een bijstelling kan gebeuren hetzij via de individuele milieuvergunningen, hetzij via aanpassing van de algemene en/of sectorale milieuvoorwaarden van Titel II van het VLAREM (en in de nabije toekomst ook Titel III van het VLAREM). De planning van de individuele toetsingen is opgenomen in het lopende GPBV-actieplan 2009-2015. In de toekomst zullen de toetsingen afgestemd worden op de BREF-cyclus.

De aspecten rond milieu-inspecties werden hoofdzakelijk opgenomen in Onderafdeling III (uitoefening van toezichtsoopdrachten) van afdeling II van hoofdstuk V van het milieuhandhavingsbesluit.

<p>betrokken installaties. Alle installaties moeten opgenomen zijn in een milieu-inspectieplan. Dit plan moet regelmatig worden gereviseerd en geactualiseerd.</p>	
<p>Strengere voorwaarden</p> <p>Indien met het oog op een milieukwaliteitsnorm strengere voorwaarden moeten gelden dan welke door toepassing van de beste beschikbare technieken haalbaar zijn, moeten in de vergunning extra voorwaarden worden gesteld.</p>	<p>In Titel II van het VLAREM (artikel 3.3.0.1.) is de mogelijkheid voorzien om bijzondere vergunningsvoorwaarden op te leggen met het oog op de bescherming van de mens en het leefmilieu en met het oog op het handhaven of het bereiken van de milieukwaliteitsnormen.</p> <p>Van belang is de bepaling ter omzetting van artikel 14, lid 4 van de RIE in Titel I van het VLAREM (art 30 bis § 7) die stelt dat met behoud van de milieuvoorwaarden, vastgesteld bij titel II van het VLAREM, die op de inrichting van toepassing zijn en met behoud van de toepassing van paragraaf 4 kunnen met het oog op de bescherming van de mens en het leefmilieu strengere bijzondere vergunningsvoorwaarden vastgesteld worden dan die welke haalbaar zijn door gebruik te maken van de BBT, en kunnen voor GPBV-installaties bovendien strengere bijzondere vergunningsvoorwaarden vastgesteld worden dan die welke haalbaar zijn door gebruik te maken van de BBT-conclusies.</p> <p>De strengere bijzondere milieuvoorwaarden, vermeld in het eerste lid, kunnen, in bijzondere omstandigheden, worden vastgesteld op grond van de noodzaak :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° voor de bescherming van de mens en het leefmilieu in geval er voor bepaalde emissies geen milieukwaliteitsnorm bepaald is, desgevallend moet daarbij onder meer rekening worden gehouden met de toxiciteit, de persistentie en de bio-accumulatie van de betrokken stoffen in het milieu waarin ze worden geëmitteerd; 2° voor het voorkomen van schade, hinder, en incidenten en ongevallen die de mens of het leefmilieu aanzienlijk beïnvloeden; 3° om in functie van de specifieke lokale omstandigheden een hoog niveau van bescherming van de mens en het leefmilieu te waarborgen; 4° om in functie van de specifieke lokale omstandigheden de hinder voor de mens en het leefmilieu te beperken tot een aanvaardbaar niveau;

	<p>5° voor het behalen van de Europese verordeningen op het vlak van milieukwaliteitsbeheer;</p> <p>6° voor het behalen van de doelstellingen opgenomen in goedgekeurde Vlaamse beleidsplannen, actieplannen en reductieprogramma's;</p> <p>7° voor het behalen van de doelstellingen opgenomen in geratificeerde internationale verdragen.</p> <p>Hierbij wordt rekening gehouden met het volgende :</p> <p>1° de ligging en gebiedsbestemming van het bedrijf en omgeving;</p> <p>2° de technische haalbaarheid van de voorgestelde maatregelen;</p> <p>3° de economische haalbaarheid van de voorgestelde maatregelen;</p> <p>4° de praktische haalbaarheid van de voorgestelde maatregelen;</p> <p>5° de efficiëntie en effectiviteit van de voorgestelde maatregelen;</p> <p>6° de handhaafbaarheid van de voorgestelde maatregelen.</p> <p>Van belang is ook de bepaling ter omzetting van artikel 18 van de RIE in Titel I van het VLAREM (art 30 bis § 4) die stelt dat, indien met het oog op een milieukwaliteitsnorm strengere voorwaarden moeten gelden dan die welke door toepassing van de beste beschikbare technieken haalbaar zijn, in de vergunning extra voorwaarden gesteld moeten worden, onverminderd de mogelijkheid van de vergunningverlenende overheid om bijzondere vergunningsvoorwaarden op te leggen en onverminderd andere maatregelen die getroffen kunnen worden om aan de milieukwaliteitsnormen te voldoen.</p>
<p>Uitwisseling van informatie</p> <p>De lidstaten treffen de nodige maatregelen om de Commissie in kennis te stellen van de representatieve gegevens over beschikbare grenswaarden die zijn vastgesteld per activiteitscategorie (bijlage I) en over de beste beschikbare technieken waarop die waarden zijn gebaseerd.</p> <p>De Commissie organiseert de uitwisseling van informatie tussen lidstaten en de betrokken bedrijfstakken over de beste beschikbare technieken en controlevoorschriften.</p>	<p>Een door het BBT kenniscentrum ontwikkelde databank geeft een overzicht van alle BBT en andere milieutechnieken die in het VITO BBT-studies en de Europese BBT-studies (BREFs) vermeld staan, samen met de reeds beschikbare BBT-conclusies. De BREF is het resultaat van informatieuitwisseling tussen lidstaten en de industrie, en heeft tot doel vergunningverleners hulp te verschaffen bij het opstellen van BBT-gebaseerde vergunningsvoorwaarden en de bedrijven informatie te geven om deze uit te voeren. Voor de (nog) niet herziene BREFs volgens de RIE zijn nog geen BBRT-conclusies beschikbaar. Deze BREFs zelf zijn echter</p>

zeer omvangrijk zodat voor praktisch gebruik VITO voorliggende checklijsten heeft opgesteld. Deze checklijsten sommen de BBT, de BBT-emissiewaarden en technieken in ontwikkeling uit de BREF op, evenals de BBT uit de VITO BBT-studies.

(meer info: <http://www.emis.vito.be> en <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>).

Overzicht van Vlaamse BBT-studies (Laatste herziening)

- Afgewerkte olie jun 1999
- Beperking en behandeling van afvalwater van raffinaderijen:
- Afvalwaterzuiveringsslib: feb 2001
- Asfaltcentrales: mei 2013
- Behandeling van bodemas van huisvuilverbranding: jan 2008
- Beton: feb 2001
- BBT bij het uitvoeren van bodemsaneringsprojecten en bij grondreinigingscentra: jan 2007
- Car- en truckwash: feb 2003
- Carrosserieherstel- en carrosseriebouwbedrijven: feb 2006
- Composteer- en vergistingsinstallaties: jun 2005
- Drankenindustrie: aug 2008
- Droogkuis: feb 2009
- Gieterijen: dec 2000
- Glastuinbouw: jun 2005
- Grafische sector: mei 2013
- Groente- en fruitverwerkende nijverheid: jun 1999 (in herziening)
-
- Houtverwerkende nijverheid: aug 2010
- Kleiverwerkende nijverheid: dec 2007
- Kunststofverwerkende nijverheid: jun 2006
- Laboratoria: aug 2011

- Legionellabeheersing: apr 2007
- LNG/LBG-opslag, -verdeling en –bunkering: in opmaak
- (Mest)covergistingsinstallaties: feb 2012
- Mestverwerking : jan 2007
- Metaalbewerking: maa 2004
- Natuursteen: jun 2004
- Non-ferronijverheid: sep 2001
- Ontginning: dec 2004
- Oppervlaktebehandeling van metalen en kunststoffen: aug 2008
- Organische bulkchemie: jan 2009
- Raffinaderijen: jun 2008
-
- Recyclage van bouw- en slooppuin: jan 2005
- Schrootverwerking en Sloperij: sep 2007
- Slachthuizen: jun 2003
- Stookinstallaties en stationaire motoren (grote): mei 2002
- Stookinstallaties en stationaire motoren (nieuwe, kleine en middelgrote): jan 2012
- Stoom (energiebesparing in stoomnetwerken): jan 2008
- Tank- en vatenreiniging: dec 2002
- Tankstations: jun 1999
- Textielveredeling: jan 1998
- Textiel – micropolluenten – afvalwater: mei 2010
-
- Veeteelt: feb 2006
- Verbranding van hernieuwbare brandstoffen: jun 2009
- Verf-, lak-, vernis- en drukinktproductie: sep 1996 (in herziening)
- Verontreinigd hemelwater van afvalopslagbedrijven (in opmaak)
- Verwerking van externe bedrijfsafvalwaters: mei 2013

- Verwerkingscentra voor bagger- en ruimingsspecie: juni 2007
- Vlees- en visverwerkende industrie (in opmaak)
- Wasserijen: maa 2010
- Ziekenhuizen: jul 2003
- Zuivel: sep 2007
- Zwembaden: aug 2011

Overzicht van Europese BREF- studies (Bron VITO))

Een overzicht van de huidige stand van zaken omtrent de BREFs wordt hieronder weergegeven. Door het European IPPC Bureau werden in het kader van de RIE reeds 5 BREFs herzien en gefinaliseerd met BBT-conclusies:

- - Iron and steel production (2012)
- - Manufacture of glass (2012)
- - Production of Cement, Lime and Magnesium Oxide (2013)
- - Production of Chlor-alkali (2013)
- - Tanning of Hides and Skins (2013)

Volgende nieuwe BREFs zullen worden opgemaakt:

- - Wood-based Panels Production (opgestart in 2013)
- - Wood and Wood Products Preservation with Chemicals (geplande start in 2014)

Voor de volgende BREFs is de herziening opgestart:

- - Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector
- - Ferrous Metals Processing Industry (review on hold)
- - Food, Drink and Milk Industries
- - Intensive Rearing of Poultry and Pigs
- - Large Combustion Plants

- - Large Volume Organic Chemical Industry
- - [Non-ferrous Metals Industries](#)
- - [Pulp and Paper Industry](#)
- - [Refining of Mineral Oil and Gas](#)
- - [Waste Treatment](#)
- - [Monitoring of emissions from IED-installations](#)

Voor de volgende BREFs is de herziening nog niet opgestart:

- - Ceramic Manufacturing Industry
- - Emissions from Storage
- - Energy Efficiency
- - Industrial Cooling Systems- Large Volume Inorganic Chemicals – Ammonia, Acids and fertilisers
- - Large Volume Inorganic Chemicals – Solids and Other Industry
- - [Manufacture of Organic Fine Chemicals](#)
- - [Production of Polymers](#)
- - [Production of Speciality Inorganic Chemicals](#)
- - [Slaughterhouses and Animals By-products Industries](#)
- - [Smitheries and Foundries Industry](#)
- - [Surface Treatment of Metals and Plastics](#)
- - [Surface Treatment Using Organic Solvents](#)
- - [Textiles Industry](#)
- - [Waste Incineration](#)
- - [Economics and Cross-media Effects](#)

Het BBT-Kenniscentrum zal verder ondersteuning geven bij het opstellen van de BREFs als kanaal van de Vlaamse/Belgische overheid, en zal bijdragen tot het verspreiden en “vertalen” van de conclusies van de BREF naar de

	<p>Vlaamse bedrijven. Er zal verder deelgenomen worden aan de vergaderingen van het Information Exchange Forum (IEF) en de Technische Werkgroepen van de verschillende BREFs. Ook zal achtergrondinformatie aangeleverd worden en zal terugkoppeling vanuit de Vlaamse situatie gebeuren.</p>
--	---

11. Grondwaterrichtlijn

11.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand Datum: 12-12-2006 Publicatiedatum: 27-12-2006 Datum inwerkingtreding: 16-01-2007 Uiterste datum omzetting: 16-01-2009</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u></p> <p>Decreet betreffende het Integraal Waterbeleid Datum: 18-07-2003 Publicatiedatum: 14-11-2003</p> <p>Decreet houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer Datum: 24-01-1984 Publicatiedatum: 05-06-1984</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering betreffende bijzondere verplichtingen voor de stroomgebiedsdistricten ter uitvoering van titel I van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid; Datum: 21-05-2010 Datum inwerkingtreding: 01-01-2011</p>	<p>De Grondwaterrichtlijn wordt aanzien als een “dochterrichtlijn” van de Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) en is aldus aanvullend. Bij deze richtlijn worden specifieke maatregelen ter voorkoming en beheersing van grondwaterverontreiniging vastgesteld als bedoeld in artikel 17, leden 1 en 2, van Richtlijn 2000/60/EG. Deze maatregelen omvatten met name criteria voor de beoordeling van de goede chemische toestand van het grondwater en criteria voor het vaststellen van significante en aanhoudende stijgende trends en de omkering daarvan, en voor het bepalen van de beginpunten voor omkeringen in trends. Met deze richtlijn worden voorts de reeds in Richtlijn 2000/60/EG vervatte bepalingen ter voorkoming of beperking van de inbreng van verontreinigende stoffen in grondwater aangevuld, en wordt beoogd de achteruitgang van de toestand van alle grondwaterlichamen te voorkomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Overheid (VMM, ANB, INBO, VLM, ...) – Drinkwatermaatschappijen – Sectoren (landbouw, industrie, huishoudens)

<p>Daarnaast zijn bepalingen opgenomen in Titel II van het VLAREM (Besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne), namelijk milieukwaliteitsnormen, drempelwaarden, achtergrondniveaus (artikel 2.4.1.1 en bijlage 2.4.1)</p>		
--	--	--

11.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Vaststellen grondwaterkwaliteitsnormen en drempelwaarden ter bepaling van de chemische toestand van grondwater	Normen opgenomen in titel II van VLAREM en stroomgebiedbeheerplannen.
Opstellen van monitoringprogramma ter bepaling van de chemische toestand van grondwater	Monitoringprogramma goedgekeurd door de Vlaamse regering op 26/04/2013.
Publicatie van een samenvatting van de beoordeling van de chemische toestand van het grondwater	Op te nemen in de stroomgebiedbeheerplannen overeenkomstig Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG).
Nemen van maatregelen nodig voor de bescherming van aquatische ecosystemen, terrestrische ecosystemen en van gebruik van grondwater door de mens	Op te nemen in de stroomgebiedbeheerplannen overeenkomstig Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG).
Vaststellen van significante en aanhoudende stijgende trends en het bepalen van het beginpunt voor omkeringen in trends	Op te nemen in de stroomgebiedbeheerplannen overeenkomstig Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG).
Het opstellen van maatregelen om de inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater te voorkomen of te beperken	Op te nemen in de stroomgebiedbeheerplannen overeenkomstig Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG).

12. Richtlijn(en) Prioritaire stoffen

12.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>De richtlijn prioritaire stoffen (2008/105/EG) is een dochterrichtlijn van de Kaderrichtlijn Water. Datum: 16 december 2008 Publicatiedatum: 24 december 2008 Datum inwerkingtreding: 24 december 2008 + 20 dagen</p> <p>In 2013 is een nieuwe dochterrichtlijn goedgekeurd (2013/39/EG) die moet omgezet worden tegen 14 september 2015. Datum: 12 augustus 2013 Publicatiedatum: 24 augustus 2013 Datum inwerkingtreding: 24 augustus 2013 + 20 dagen</p> <p><u>Omzetting in Vlaamse regelgeving:</u> De Richtlijn prioritaire stoffen (2008/105) is in Vlaamse wetgeving omgezet via een aanpassing aan VLAREM I en II (via het Besluit Milieukwaliteitsnormen van 21/05/2010), een aanpassing aan het Decreet Integraal Waterbeleid en een aantal bepalingen in het Monitoringbesluit.</p> <p>De omzettingsteksten voor richtlijn 2013/39/EG worden voorbereid voor goedkeuring tegen 14 september 2015.</p>	<p>Met richtlijn 2008/105/EG werd voor 33 prioritaire stoffen (+ 8 andere stoffen uit de oude Europese dochterrichtlijnen) een Europese milieukwaliteitsnorm vastgesteld.</p> <p>Prioritaire stoffen zijn gevaarlijke stoffen die een significant risico betekenen voor het aquatisch milieu en waarvoor maatregelen geformuleerd worden die gericht zijn op progressieve vermindering van de lozing van deze stoffen. Een aantal van deze stoffen is aangemerkt als prioritair gevaarlijke stof (PGS), waarvoor de maatregelen moeten gericht zijn op stopzetting of geleidelijke beëindiging van lozingen, emissies en verliezen.</p> <p>Art 8 van deze richtlijn bepaalt dat de Commissie deze lijst met prioritaire stoffen regelmatig moet herzien. Dit is gebeurd met richtlijn 2013/39/EG en er werden 12 extra stoffen met een Europese milieukwaliteitsnorm aan de lijst toegevoegd. De milieukwaliteitsnormen van bepaalde bestaande prioritaire stoffen zijn eveneens herzien.</p> <p>Twee belangrijke punten uit de nieuwe richtlijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introductie van het concept "<u>alomtegenwoordige stoffen</u>": een aantal van de prioritaire pbt-stoffen (persistent, bio-accumuleerbaar en toxisch) is wijd verspreid in het aquatisch milieu en men erkent dat ze nog jaren in te hoge concentraties zullen aanwezig zijn in het oppervlaktewater. Er worden bepalingen opgenomen i.v.m. monitoring en rapportering van deze stoffen. - Introductie van het mechanisme van de "<u>watch-list</u>" zodat de Commissie betere informatie zou verkrijgen over de concentraties van stoffen waarover momenteel weinig meetgegevens beschikbaar zijn en dit met het 	<ul style="list-style-type: none"> - Overheid - Industrie - Landbouw - Bevolking

	oog op de systematische herziening van de lijst van prioritaire stoffen.	
--	--	--

12.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Europese milieukwaliteitsnormen voor prioritaire en prioritair gevaarlijke stoffen in de wetgeving opnemen.	Is gebeurd voor de richtlijn 2008/105/EG, is in voorbereiding voor 2013/39/EG.
Opmaken van een inventaris van lozingen, emissies en verliezen van prioritaire stoffen.	Is gebeurd voor de richtlijn 2008/105/EG, maakt onderdeel uit van het stroomgebiedbeheerplan 2015-2021. De inventaris voor de stoffen van de richtlijn 2013/39/EG moet pas klaar zijn tegen het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027.
Maatregelen treffen die gericht zijn op progressieve vermindering van de lozing van prioritaire stoffen en op stopzetting of geleidelijke beëindiging van lozingen, emissies en verliezen voor de prioritair gevaarlijke stoffen.	Continu proces, wordt voor industriële puntbronnen en diffuse bronnen vorm gegeven met maatregelen in het stroomgebiedbeheerplan.
Opzetten van monitoring om de chemische toestand te kunnen bepalen, conform de vereisten van de Kaderrichtlijn water en bijkomende specificaties geformuleerd in de richtlijn 2013/39/EG.	Is geregeld via het Monitoringbesluit van 2007 en van 2013. Er is een aanpassing in voorbereiding om aan de vereisten 2013/39/EG inzake langetermijntrends, biotamonitoring en aandachtstoffen te kunnen voldoen.

13. Richtlijn vaststelling van technische specificaties voor de chemische analyse en monitoring van de watertoestand

13.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>Artikelen 3 en 6 van de bepalingen van de QA/QC-richtlijn werden omgezet in het VLAREL (BS 19 NOVEMBER 2010. - Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu)</p> <p>Artikelen 2,4 en 5 werden omgezet in de Technische specificaties voor de analyse van (fysisch-) chemische parameters en boordeling van de analyseresultaten in functie van de monitoring van de watertoestand krachtens Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffend het waterbeleid (B.S. van 31/10/2011)</p>	<p>VLAREL implementeert de analysemethoden en de kwaliteitsborging en –beheersing van de uitgevoerde analyses.</p> <p>De technische specificaties geven aan dat de chemische analyses gebeuren overeenkomstig de norm EN ISO/IEC 17025 en bepalen de definities van aantoonbaarheidsgrens, bepalingsgrens, meet-onzekerheid en dat analyseresultaten onder de bepalingsgrens verrekend worden met een waarde gelijk aan de helft van de bepalingsgrens.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – VMM – Externe laboratoria die werken in opdracht van VMM

13.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
/	/

Opmerking: de omzetting van deze richtlijn in Vlaamse wetgeving zal in 2014 herzien worden en geïntegreerd worden in een nieuw Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het geactualiseerde monitoringprogramma van de watertoestand ter uitvoering van artikel 67 en 69 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid.

14. Richtlijn Duurzaam gebruik van pesticiden.

14.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
Europese richtlijn 2009/128/EG	<p>De Richtlijn Duurzaam gebruik van pesticiden RL 2009/128/EG werd goedgekeurd op 21 oktober 2009. Deze richtlijn tracht een gemeenschappelijk regelgevingskader tot stand te brengen om tot een duurzaam gebruik van pesticiden te komen, uitgaande van een op voorzorg en preventie gebaseerde benadering.</p> <p>De Europese richtlijn 2009/128/EG vraagt om een nationaal actieplan duurzaam pesticidengebruik op te maken. In België zijn er de drie gewestelijke actieplannen en het federaal plan. Samen vormen zij het BE Nationale Actieplan (NAPAN).</p> <p>Het Vlaamse actieplan werd door de Vlaamse Regering vastgesteld op 1 maart 2013.</p> <p>De gecoördineerde Engelstalige versie van het NAPAN werd op 18/02/2014 aan de EU-Lidstaten en de Europese Commissie (DG SANCO) meegedeeld.</p>	
<u>Omzetting in Federale wetgeving:</u> Federaal plan ter reductie van pesticiden	<p>Organisatie opmaak nationaal actieplan duurzaam pesticidengebruik:</p> <p>In België is de bevoegdheid verdeeld over de federale overheid en het Vlaamse, het Waalse en het Brusselse Gewest. De betrokken overheden overleggen binnen de zogenaamde NAPAN Task Force.</p> <p>De betrokken overheden maken elk hun eigen actieplan, maar binnen de NAPAN Task Force werd er ook overeenstemming bereikt over een aantal gezamenlijke acties. Deze gezamenlijk acties komen in dezelfde zin aan</p>	Federale overheid, Vlaamse, Waalse en Brusselse gewest

	bod in de gewestelijke actieplannen, waaronder dit van het Vlaamse Gewest, maar ook in dit van de federale overheid.	
<p>Omzetting in Vlaamse wetgeving:</p> <p>Decreet houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaams Gewest</p> <p>Datum: 8 februari 2013</p> <p>Publicatiedatum: 22 februari 2013</p> <p>Datum inwerkingtreding: 4 maart 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaams Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik</p> <p>Datum: 15 maart 2013</p> <p>Publicatiedatum: 18 april 2013</p> <p>Datum inwerkingtreding: 28 april 2013</p> <p>Besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 houdende reglementeringen van de handelingen binnen de waterwingebieden en de beschermingszones en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 houdende reglementeringen van de handelingen die het grondwater kunnen verontreinigen, wat pesticidengebruik betreft</p> <p>Datum: 15 maart 2013</p> <p>Publicatiedatum: 5 april 2013</p> <p>Datum inwerkingtreding: 15 april 2013</p> <p>Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende de toepassing van geïntegreerde gewasbescherming voor professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen</p>		–

<p>Vlaams actieplan Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik Mededeling ontwerp: 21 september 2012 Openbaar onderzoek: 16/10/2012-15/11/2012 Vaststelling: 1 maart 2013</p>	<p>De minister van Leefmilieu deelde het ontwerp van actieplan mee aan de Vlaamse Regering op 21 september 2012.</p> <p>Van 16 oktober tot en met 15 november 2012 vond een openbaar onderzoek plaats. Iedereen kon zijn opmerkingen, suggesties en bezwaren op het ontwerp-actieplan overmaken aan de betrokken overheden. Tevens werd het advies gevraagd aan een aantal adviesraden:</p> <p>De ontvangen reacties en adviezen, en het gemotiveerde standpunt van de administratie terzake, werden gebundeld in een nota met motvering inzake de opvolging van de reacties die werden ontvangen.</p> <p>Bij de vaststelling van het definitieve actieplan hield de Vlaamse Regering rekening met de ontvangen reacties en adviezen. Ze stelde het plan definitief vast op 1 maart 2013.</p> <p>Het Vlaams Gewest heeft bij de opmaak van haar actieplan rekening gehouden met andere Vlaamse actieplannen, zoals de stroomgebiedbeheerplannen en het actieplan bij het Gewestelijk Milieubeleidsplan. Er werd ook rekening gehouden met de gezondheids-, sociale, economische en milieueffecten van de geplande acties en met de standpunten van de belanghebbenden.</p>	<p>Betrokken Vlaamse overheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (lid Napan Task Force); - Departement, Landbouw en Visserij (lid Napan Task Force); - Departement Welzijn Volksgezondheid en Gezin (lid Napan Task Force); - Vlaamse Milieumaatschappij (lid Napan Task Force); - Openbare Afvalstoffenmaatschappij; - Agentschap voor Natuur en Bos. <p>Deelname openbaar onderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen; - Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij; - Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid; - Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. <p>Voor wie is dit plan belangrijk?</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - de verkopers van pesticiden, professionele en niet-professionele gebruikers ervan (b.v. land- en tuinbouwers, loonwerkers, plantsoendiensten, tuinaanleggers en -onderhouders...); - openbare diensten; - de bevolking in het algemeen.
--	--	---

14.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
Certificeren van de kennis van professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen (bv. organiseren van een basisopleiding voor het verwerven van een fytolicensie).	<p>Vanaf 25 november 2015 is de fytolicensie verplicht.</p> <p>Vanaf september 2013 kan via de website een elektronische aanvraag worden ingediend bij de Dienst Pesticiden en Meststoffen van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.</p> <p>Tot en met 24 november 2015 gelden de gebruiks-, verkoops- en opslagvoorwaarden van het huidige erkenningssysteem (erkend verkoper/gebruiker), zoals bepaald in het KB van 28/02/1994.</p>
Producten voor niet-professionele gebruikers en informeren van het brede publiek (bv. gebruik van alternatieven promoten, sensibilisatiecampagne risico's gezondheid, bijkomende sensibilisatie voor een betere inzameling van lege verpakkingen en vervallen producten).	Zonder is gezonder campagne, campagnes ter promotie van selectieve inzameling van lege verpakkingen en vervallen producten..
Promoten van de pesticidentoets bij zowel de gebruikers van pesticiden als bij groenontwerpers, ontwerpers van verhardingen, en aannemers van verhardingen (hoewel die laatsten geen "gebruikers" van pesticiden zijn,	Zonder is gezonder campagne.

<p>werden ze toch als nieuwe doelgroep opgenomen in dit actieplan in het licht van hun belangrijke rol voor het welslagen van het pesticidenvrij beheer van terreinen).</p>	
<p>Bescherming van het aquatische milieu en het drinkwater (bv. afbakening van beschermingszones voor gebruik van pesticiden om de drinkwaterwinning te beschermen, maatregelen om het oppervlaktewater te beschermen, ...)</p>	<p>Decreet Integraal waterbeleid – 18 juli 2003 – art. 10 §12° legt algemeen een bufferzone van 1m op.</p> <p>De drinkwaterrichtlijn is omgezet in Vlaamse wetgeving via het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en de levering van water bestemd voor menselijke consumptie. Om af te stemmen met de Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden is een kleine aanpassing voorzien.</p>
<p>Bescherming natuur en kwetsbare groepen (b.v. bufferzone verplichten voor het beschermen van natuurgebieden en maatregelen om drift te beperken, sensibilisatie beheerders schoolterreinen en kinderopvang, verbod op gebruik van pesticiden na 01.01.2015 op terreinen toegankelijk voor kwetsbare groepen).</p>	<p>Zonder is gezonder campagne, ANB-richtlijnen m.b.t. het correcte uitzonderlijke gebruik van pesticiden (glyfosaat) in natuurgebieden (cf. Amerikaanse vogelkers, Japanse duizendknoop).</p> <p>Vanaf 2015 kunnen land- en tuinbouwers in kwetsbaar-/natuurgebied vrijwillige maatregelen afsluiten i.h.k.v. PDPOIII: beheersovereenkomsten 'aanleg en onderhoud van bufferstroken' (geen bemesting/bestrijdingsmiddelen).</p>
<p>Toepassen van goede landbouwpraktijken zoals het gebruik van duurzame spuittoestellen en spuittechnieken, correct gebruik van spuittoestellen en hun onderdelen, perceelsranden, op juiste tijdstip spuiten, correcte verwijdering van afvalstromen die hieruit voortvloeien, installatie en gebruik van biozuiveringssystemen , alternatieve gewasbestrijding, ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Demoprojecten: <ul style="list-style-type: none"> - bioremediatie West; - bioremediatie Oost; - voorkoming diffuse vervuiling; - geïntegreerde aanpak in de akkerbouw; - N efficiënter benutten; - ... - Andere voorlichtingsactiviteiten zoals studiedagen, publicaties (praktijkgids gewasbescherming, 2014), bedrijfsbezoeken, ... - Vanaf 2015 kunnen land- en tuinbouwers vrijwillige maatregelen afsluiten

	<p>i.h.k.v. PDPOIII:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beheersovereenkomsten: 'waterkwaliteit' (risicovrije teelten); - agromilieu-klimaatmaatregelen: 'verwarringstechniek' en 'mechanische onkruidbestrijding' als alternatieve bestrijdingstechnieken.
<p>Geïntegreerde gewasbescherming (IPM): bv. maatregelen om gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verduurzamen en alternatieve bestrijdingstechnieken (fysisch, mechanisch, biologisch) toe te passen.</p>	<p>De principes van IPM moeten uiterlijk vanaf 1 januari 2014 toegepast worden door de professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen wat betreft land- en tuinbouwactiviteiten. Hiervoor werden IPM-richtsnoeren voor zes verschillende plantaardige sectoren opgesteld (akkerbouw, ruwvoeders-openluchtgroenten, beschermde groententeelt, fruitteelt en sierteelt).</p>
<p>Harmonisering van wetgeving (bv. studie naar haalbaarheid harmonisering van wetgevingen op Europees, nationaal en gewestelijk niveau).</p>	
<p>Gezamenlijke acties NAPAN Task Force (bv. opmaak en publicatie van een gecoördineerd nationaal rapport - zie ook het actieplan van de federale overheid op www.prpb.be)</p>	<p>Het gecoördineerd plan werd aan de COM en de andere EU-Lidstaten in het Engels overgemaakt op 18/02/2014.</p> <p>Het huidige NAPAN loopt tot 2017 en zal vervolgens om de vijf jaar worden herzien.</p>

15. Richtlijn beleid ten aanzien van het mariene milieu

15.1. Algemene beschrijving

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>De richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie).</p> <p>Datum: 17-06-2008 Publicatiedatum: 25-06-2008 Datum inwerkingtreding: 15-07-2008</p> <p><u>Omzetting in federale regelgeving:</u> Koninklijk besluit betreffende de mariene strategie voor de Belgische zeegebieden. Datum: 23-06-2010 Publicatiedatum: 13-07-2010 Datum inwerkingtreding: 23-07-2010</p>	<p>De Richtlijn beleid ten aanzien van het mariene milieu (richtlijn 2008/56/EG) bepaalt de beginselen waarop de Europese lidstaten in samenwerking met elkaar en met derde staten hun eigen strategieën moeten uitwerken met als doel de goede milieutoestand te bereiken in het zeewater waarvoor zij verantwoordelijk zijn.</p> <p>Eerst en vooral moeten de lidstaten de ecologische toestand van hun wateren beoordelen, alsook de invloed van menselijke activiteiten hierop. De analyse bestaat uit de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – een analyse van de essentiële kenmerken van de wateren; – een analyse van de belangrijkste gevolgen en belastende factoren die de eigenschappen van de wateren beïnvloeden; – een sociale en economische analyse van het gebruik van de wateren. <p>Op basis van de resultaten van deze analyse stellen de lidstaten doelstellingen en indicatoren op om de goede milieutoestand (GMT) te bereiken. De doelstellingen moeten meetbaar zijn, met elkaar samenhangen en binnen dezelfde maritieme (sub)regio en aan een realisatietermijn verbonden</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Overheid in zoverre het projecten betreft die aanzienlijke gevolgen voor het mariene milieu kunnen hebben – Leden van de Kustwacht

	<p>zijn.</p> <p>Daarna stellen de lidstaten een operationeel programma op, waarin ze de maatregelen uitwerken en redenen aangeven waarom een bepaalde maatregel niet haalbaar is. De maatregelen moeten ook aan een effectenbeoordeling en een kosten-batenanalyse onderworpen worden. Verder moeten de lidstaten een gecoördineerd bewakingsprogramma opstellen om hun doelstellingen te evalueren.</p> <p>De strategie wordt elke zes jaar herzien en er wordt elke drie jaar een voortgangsverslag opgesteld.</p> <p>Deze richtlijn hangt samen met het gemeenschappelijk visserijbeleid en het Europees maritiem beleid.</p>	
--	--	--

15.2. Maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn en hun stand van uitvoering

<i>Maatregel</i>	<i>Stand van uitvoering</i>
<p>Het opmaken van een initiële beoordeling van de huidige milieutoestand voor de Belgische mariene wateren en de milieueffecten van menselijke activiteiten daarop volgens Art. 8 (lid 1a & 1b) van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie.</p>	<p>Deadline: 15 juli 2012</p> <p>De federale overheid maakte in 2012 de volgende documenten op:</p> <ul style="list-style-type: none"> – initiële beoordeling van de staat van het mariene milieu; – socio-economische analyse van de gebruikers van het BNZ.
<p>Het omschrijven van de goede milieutoestand (GMT) en het vaststellen van de milieudoelen en bijhorende indicatoren voor de Belgische mariene wateren, volgens de bepalingen in Art. 9 & 10.</p>	<p>Deadline: 15 juli 2012</p> <p>De federale overheid maakte in 2012 het volgende document op: Omschrijving van Goede Milieutoestand en vaststelling van Milieudoelen voor de Belgische mariene wateren. Kaderrichtlijn Mariene Strategie - Art 9 & 10.</p>
<p>Het vaststellen en uitvoeren van een monitoringsprogramma om de evolutie</p>	<p>Deadline: 15 juli 2014</p>

van de gezondheidstoestand van het marien milieu te meten, volgens de bepaling in Art. 11 (lid 1).	Op basis van de omschrijving van de GMT en de milieudoelen stelt de OD Natuur (KBIN) tegen juli 2014 een monitoringsprogramma op dat het mogelijk moet maken de evolutie van de gezondheidstoestand van het milieu te meten.
Het opstellen van het maatregelenprogramma teneinde een goede milieutoestand (GMT) te herstellen of te behouden, volgens Art. 13 (lid 1, 2 en 3)	Deadline: Juli 2015 De Dienst Marien Milieu (FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu) zal instaan voor de coördinatie voor de ontwikkeling van een maatregelenprogramma.
Het toepassen van het maatregelenprogramma, volgens Art. 13 (lid 10)	Uiterlijk in 2016
Om de zes jaar wordt de vorige evaluatie herzien in functie van de resultaten van het monitoringsprogramma (Art 17, lid 2). Elke drie jaar wordt er een voortgangsverslag opgesteld (Art 18).	Deadline: juli 2018 (2024, 2030, ...) Na de eerste initiële beoordeling wordt de milieutoestand opnieuw opgemeten in 2018 door de federale overheid. De federale overheid zorgt ook voor de voortgangsverslagen.
Het bereiken van een goede milieutoestand (GMT).	Deadline: juli 2020 (en verder)

15.3. EU-rapportering stand van uitvoering (december 2012)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De federale overheid zorgt voor de opvolging van de uitvoering van de kaderrichtlijn mariene strategie. Tegen juli 2014 zal een monitoringsprogramma opgemaakt zijn, dat het mogelijk moet maken de evolutie van de gezondheidstoestand van het milieu te meten en dat uiterlijk in 2016 zal toegepast worden. Voor verdere informatie verwijzen we naar de federale plannen.

16. Richtlijn inzake verontreiniging vanaf schepen en invoering van sancties voor inbreuken

<i>Omzetting</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Betrokken sectoren</i>
<p>In België werd dit internationale instrument geïmplementeerd via de “Wet van 6 april 1995 betreffende de voorkoming van verontreiniging door schepen” (geconsolideerde versie http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=1995040694).</p> <p>Het Vlaamse gewest heeft ingestemd met het Marpol-Verdrag bij het “Decreet van 23 december 2005 houdende instemming met het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, MARPOL 1973, zoals gewijzigd door het Protocol daarbij van 1978”.</p> <p>Binnen het kader van de Marpol-regelgeving is annex V, een annex die specifiek betrekking heeft op Vlaamse bevoegdheden. Het gaat hierbij om de afvalbehandeling aan boord van schepen en de afgifte van dit afval in de havens. Deze internationale regeling is meegenomen op Europees niveau in RICHTLIJN 2000/59/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen.</p>	<p>Deze Wet legt de verplichtingen van België als vlaggenstaat vast en bepaalt tevens dat schepen die de Belgische vlag voeren geen schadelijke stoffen in zee mogen lozen. Om hieraan te kunnen voldoen wordt de bevoegdheid aan de Koning verleend om de eisen te bepalen waaraan de bouw, de inrichting en de uitrusting van een schip onder Belgische vlag dient te voldoen. Een schip dat aan de eisen voldoet krijgt hiertoe een certificaat van de zeevaartinspectie.</p> <p>Aan boord van de schepen dient er eveneens een journaal te worden bijgehouden. Hierin worden alle handelingen aangetekend die betrekking hebben op het vervoer, de behandeling en de lozing van schadelijke stoffen. Een schip dat de vereiste certificaten niet aan boord heeft mag een Belgische haven niet verlaten.</p> <p>Het overgrote deel van de maatregelen betreft technische voorschriften voor de zeeschepen, boorddocumenten, inspectie, vlaggenstaatverplichtingen, ... De Marpol-regelgeving is hierdoor voornamelijk een federale bevoegdheid. Enkel de bijlagen V (afvalafgifte in havens) en VI (luchtverontreiniging) werden gemengd verklaard. Dit werd bevestigd in de werkgroep Gemengde Verdragen.</p> <p>Binnen de Vlaamse context is dit een bevoegdheid van OVAM en wordt geregeld in het VLAREMA. Hierin is tevens de regeling opgenomen voor de melding van</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zeevaart – Haveninrichtingen

	<p>afgifte van afval van zeeschepen en de vrijstelling die kan worden verkregen.</p> <p>Ook annex VI betreft Vlaamse bevoegdheden (luchtkwaliteit), maar is in dit kader minder van belang.</p>	
--	---	--